

Apollon

PROTOCOLULU

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

ARADULUI

ȚIENUTE IN ANULU 1879.

Pentru sala de lectură

ARADU, 1879.

Tipografi'a diecesana.

27310

PROTOCOLULU

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

ARADULUI,

TIENUTE IN ANULU 1879.

ARADU, 1879.

Tipografi'a diecesana.

Palatul Cultural al orașului Buzău
BIBLIOTECA

No. jur. de ordine 120

19 30

desp
ut

santu
insti
mul
Con
Gon
taria

schi
se a

terne
tiuna

mat
Bel
Cra
Dreg
Groz
Sierb
Nevic
Babe
Dimi
Fassi

27310

Protocolulu

despre sedintiele sinodului eparchiale din dieces'a romana gr. or. a Aradului, tiente in anulu 1879.

Siedinti'a I.

s'a tiente in Aradu la 8|20. aprilie 1879.

Nr. 1. Dupa seversirea santei liturgie si a chiamarii santului spiritu — deputatii presinti adunandu-se in sal'a institutului pedagogico-teologicu, — Presanti'a Sa domnulu Episcopu diecesanu provoca dintre cei mai tineri pre Constantinu Gurbanu, Vasiliu Papp, Dr. Georgiu Popa, Georgiu Feieru, Ioanu Popu si Dr. Nicolau Oncu la notariatu pana la constituiere.

Deputatii numiti cuprindu loculu de notari.

Nr. 2. Preasanti'a Sa domnulu Episcopu diecesanu deschide Sinodulu eparchiale prin cuventarea presidiale, ce se aclude la protocolu sub lit. A.)

Nr. 3. Conformu „Regulamentului afacerilor interne“ se provoca deputatii presinti a-si presinta credentionalele.

In urm'a acesteia 'si presinta credentionalele urmatorii deputati ; *din cleru* : Laurentiu Barzu, Iosifu Belesiu, Nicolau Beldea, Petru Chirilescu, Georgiu Cratiunescu, Ioanu Cornea, Ioanu Damsia, Meletiu Dregheciu, Teodoru Filipu, Iosifu Goldisiu, Ioanu Groz'a, Constantinu Gurbanu, Vasiliu Papp, Vincentiu Sierbanu, Petru Suciu, Ioanu Tieranu, Georgiu Vasiliieviciu ; *dintre mireni* : Vincentiu Babesiu, Dr. Aureliu Babesiu, Ioanu Belesiu, Ioanu Bic'a, Ioanu Buna, Dimitrie Bonciu, Ioanu Popoviciu Desseanu, Teodoru Fassie, Georgiu Feieru, Georgiu Fogarasi, Paulu

Gavrilete, Petru Giurm'a, Lazaru Ionescu, Paulu Milovanu, Ioanu Moldovanu, Davidu Nicóra, Dr. Nicolau Oncu, Vasiliu Paguba, Paulu Popu, Dr. Georgiu Popa, Alessiu Popoviciu, Iosifu Popoviciu, Sigismundu Popoviciu, Teodoru Popu, Paulu Rotariu, Georgiu Sierbanu, Ioanu Suciu, Mircea V. Stanescu, Dr. Paulu Vasiciu, Mihaiu Veliciu.

Nr. 4. Deputatii presinti se impartu prin sorte in patru sectiuni verificatøre, si anume :

in sectiunea I.

Vincentiu Sierbanu
Teodoru Filipu
Georgiu Craciunescu
Petru Suciu
Ioanu Groz'a

—
Dimitrie Bonciu
Dr. Georgiu Popa
Vasiliu Paguba
Davidu Nicóra
Mihaiu Veliciu
Teodoru Fassie

in sectiunea a III.

Vasiliu Papp
Iosifu Goldisiu
Ioanu Tieranu
Ioanu Cornea

—
Ioanu Suciu
Vincentiu Babesiu
Petru Giurma
Dr. Paulu Vasiciu
Georgiu Fogarasiu
Georgiu Feieru
Lazaru Ionescu
Paulu Rotariu
Teodoru Popu

in sectiunea a II.

Nicolau Beldea
Constantinu Gurbanu
Ioanu Damsia
Meletiu Dreghiciu

—
Dr. Nicolau Oncu
Ioanu Moldovanu
Paulu Popu
Paulu Milovanu
Alessiu Popoviciu
Iosifu Popoviciu
Mircea V. Stanescu

in sectiunea a IV.

Laurentiu Barzu
Petru Chirilescu
Georgiu Vasilieviciu
Iosifu Belesiu

—
Sigismundu Popoviciu
Dr. Aureliu Babesiu
Paulu Gavrilete
Ioanu Bica
Ioanu Buna
Ioanu Belesia
Ioanu P. Desseanu
Georgiu Sierbanu

Nr. 5. Ne mai fiindu altu obiectu la ordinea dilei, siedinti'a se incheia anunciandu-se cea urmatoría pe mane la 10 óre nainte de amédi.

Datu ca mai susu.

Ioanu Metianu *m. p.*, Constantinu Gurbanu *m. p.*,
Episcopu. notariu sinodale.

Siedinti'a II.

s'a tienutu la 9|21. aprile 1879. Presiedinte: Preasanti'a S'a parintele Episcopu Ioanu Metianu. Notariu: Constantinu Gurbanu.

Nr. 6. Protocolulu siedintiei trecute cetindu-se se autentica.

Nr. 7. La ordinea dilei suntu reporturile singuraticeloru sectiuni verificatórie, deci

a) referintele sectiunei I. Mihaiu Veliciu in numele sectiunei recomanda, si

sinodulu verifica pre Meletiu Dregheciu, Constantinu Gurbanu, Nicolau Beldea si Ioanu Damsia din cleru; — apoi pre Paulu Milovanu, Dr. Nicolau Oncu, Mircea V. Stanescu, Josifu Popoviciu, Paulu Popu, Ioanu Moldovanu si Alessiu Popoviciu dintre mireni;

b) la propunerea referintelui sectiunei a II-a Ioanu Moldovanu,

sinodulu verifica pre Josifu Goldisiu, Ioanu Cornea, Ioanu Tieranu si Vasiliu Papp din cleru; — si dintre mireni pre Lazaru Jonescu, Ioanu Suciú, Georgiu Feieru, Teodoru Popu si Georgiu Fogarasi, éra alegerile membriloru: Paulu Rotariu, Vincentiu Babesiu, Petru Giurma si Dr. Paulu Vasiciu fiindu dificultate, se transpunu la comissiunea verificatória ce se va alege;

c) la propunerea referintelui sectiunei III-a Georgiu Feieru,

se verifica : Josifu Belesiu, Georgiu Vasilieviciu, Petru Chirilescu, Laurentiu Barzu din cleru, — si Joanu Belesiu, Georgiu Sierbanu, Joanu P. Desseanu, Sigismundu Popoviciu si Joanu Buna dintre mireni, éra alegerile aloru : Paulu Gavrilete, Joanu Bica si Dr. Aureliu Babesiu, din caus'a de forma se voru transpune la comisiunea verificatória ;

d) la propunerea referintelui sectiunei a IV-a Joanu Belesiu,

sinodulu verifica pre Joanu Groz'a, Georgiu Cratiunescu, Teodoru Filipu, Petru Suciu si Vincentiu Sierbanu din cleru, si pre Demetriu Bonciu, Vasiliu Paguba, Davidu Nicóra, Mihaiu Veliciu, Teodoru Fassie si Dr. Gergiu Popa in cerculu Vascoului.

Nr. 8. Urmandu alegerea notarilor, siedinti'a se suspinde pe 10 minute pentru a se poté face o consultare imprumutata a supra celoru, cari au a se alege de notari, si de membri in comisiuni.

Dupa redeschiderea siedintiei, sinodulu alege de notari pre Constantinu Gurbanu si Ioanu Damsia din cleru, éra dintre mireni pre Dr. Georgiu Popa, Dr. Nicolau Oncu, Ioanu Popu si Paulu Popu — anumindu-se totodata de notariu generale Dr. Georgiu Popa — si asia sinodulu se deschiara de constituitu.

Nr. 9. Presidiulu presinta credentionalele de curundu intrate ale lui Simeonu Bica, Ioanu Popu, Teodoru Ciocanu, Dionisiu Poienariu, Nicolau Zigre, Constantinu Lazaru si Paulu Fassie, cari

se predau comisiunei verificatórie.

Nr. 10. Trecendu-se la alegerea singuraticeloru comisiuni

sinodulu alege :

a) in comisiunea verificatória : pre Vincentiu Sierbanu, Sigismundu Popoviciu si Mircea V. Stanescu.

b) in comisiunea petitionaria : pre Ioanu Groz'a, Mihaiu Veliciu si Georgiu Feieru.

c) in *comissiunea organizat6ria* : pre Petru Chirilescu, Iosifu Goldisiu, Nicolau Zigre, Paulu Rotariu, Vincentiu Babesiu si Mircea V. Stanescu.

d) in *comissiunea biseric6sca* : pre Simeonu Bica, Georgiu Cratiunescu, Alessiu Popoviciu, Petru Giurm'a, Georgiu Fogarasi si Teodoru Fassie.

e) in *comissiunea scolara* : pre Meletiu Dregheciu, Georgiu Vasilieviciu, Petru Suciu, Dr. Paulu Vasiciu, Dr. Georgiu Popa, Vasiliu Paguba, Ioanu P. Descseanu, Paulu Gavrilete si Paulu Popu.

f) in *comissiunea epitrop6sca* : pre Vasiliu Papp, Laurentiu Barzu, Dimitrie Bonciu, Teodoru Fassie, Paulu Milovanu si Ioanu Belesiu.

g) in *comissiunea pentru fondurile comune* : pre Iosifu Belesiu, Ioanu Tieranu, Nicolau Beldea, Davidu Nic6ra, Nicolau Zigre, Iosifu Popoviciu, Constantin Lazaru, Dionisiu Poienariu si Lazaru Ionescu.

h) in *comissiunea bugetaria* : pre Ioanu Cornea, Ioanu Moldovanu si Ioanu Bica.

Nr. 11. Presidiulu presinta urmat6riile esibite sub-
sternute la sinodu si anume :

Reportulu consistoriului plenariu aradanu, carele
se transpune la *comissiunea organizat6ria*.

Nr. 12. Reportulu senatului bisericescu alu consisto-
riului aradanu

se transpune la *comissiunea biseric6sca*.

Nr. 13. Reportulu senatului scolariu dela consisto-
riulu din Aradu

se transpune la *comissiunea scolara*.

Nr. 14. Reportulu senatului epitropescu

se transpune la *comissiunea epitrop6sca*.

Nr. 15. Reportulu consistoriului plenariu dela Ora-
dea-mare

se transpune la *comissiunea organizat6ria*.

Nr. 16. Reportulu senatului strinsu bisericescu a Con-
sistoriului oradanu

se transpune la comisiunea bisericească.

Nr. 17. Reportulu senatului scolariu din Orade
se transpune la comisiunea scolara.

Nr. 18. Reportulu senatului epitropescu dela Orade
se transpune la comisiunea epitropéscă.

Nr. 19. Proiectulu de bugetu alu consistoriului dela
Oradea-mare

se transpune la comisiunea epitropéscă.

Nr. 20. Ratiociniulu consistorialu Oradei-mari
se transpune la comisiunea epitropéscă.

Nr. 21. Reportulu epitropiei provisorie a fondurilor
comune dimpreuna cu ratiociniulu ei

se transpune la comisiunea pentru fondurile
comune.

Nr. 22. Reportulu comisiunei esmise din sinodulu
din Aradu si Caransebesiu sub Nr. 1-15 din anulu tre-
cutu, pentru censurarea socotiloru epitropiei fondurilor
comune

se transpune la comisiunea pentru fondurile
comune.

Nr. 23. Proiectulu de bugetu alu epitropiei fondurilor
comune pe anulu 1879

se transpune la comisiunea pentru fondurile
comune.

Nr. 24. Reportulu epitropiei fondurilor comune in
caus'a restantie de „aucta scolara“ la comun'a cetatic-
néscă Lugosiu

se transpune la comisiunea pentru fondurile
comune.

Nr. 25. Serisóroa directiunei gimnasiali din Bradu,
prin carea multiamesece sinodulu pentru ajutoriulu de 1000
fl. votatu in sesiunea anului trecut si totodata rugarea
pentru unu nou ajutoriu de 800 fl. si pe anulu curinte

se transpune la comisiunea epitropéscă.

Nr. 26. Reportulu Consistoriului aradanu substernutu
in urmarea decisului de sub Nr. 141 a sinodulu din anulu

trece
Moi

vi
hi

sin
reg
ruli
an

in
Ale
pria

viat
tole
missi

nisi

mand
Papp
despr
vaca

odat
sa p

Aradu
si a re

si
Aradu.

trecutu in meritulu petitiunei urmatoriloru de piia memoria Moise Nicóra.

se transpune la comissiunea organisatória.

Nr. 27. Propunerea Consistoriului aradanu in privinti'a deplinirei vacanteloru protopresbiterate alu Aradului si Jenopolei.

se transpune comissiunei organisatórie, tot-odata sinodulu prin sculare dà espresiune scmtirei sale de regretare pentru trecerea din viétia a protopresbiterului din Aradu Ioanu Ratiu, reposatu sub decursulu anului trecutu.

Nr. 28. Reportulu Consistoriului plenariu din Aradu in caus'a unui onorariu emeritului profesoru — directoru Alesandru Gavra pentru unele manuscripte needite de cuprinsu istoricu

se transpune la comissiunea organisatória.

Nr. 29. Reportulu totu acestui consistoriu in privinti'a pasiloru facuti si a rezultatului ajunsu in meritulu folosirei limbei romane in corespunlintiele oficióse cu comissiunea administrativa a comitatului Aradu

se transpune la comissiunea scolara.

Nr. 30. Reportulu comissiunei anchetarie sinodali esmise in caus'a censurarei cartiloru didactice

se transpune la comissiunea scolara.

Nr. 31. Raportulu presidiale despre reposarea archimandritului vicariu episcopescu de piia memoria Andreiu Papp, si despre dispusetiunile testamentarie ale lui cum si despre substituirea facuta in scaunulu presidiale devenitu vacantu la cousistoriulu din Oradea-mare

se transpune la comissiunea organisatória, tot-odata sinodulu prin ridicare 'si manifesta durerea sa pentru perderea acestui archimandritu.

Nr. 32. Rugarea reuniunei invetiatoriloru din dieces'a Aradului in caus'a imbunetatirei salarieloru invetiatoresci si a redicarei fondului de pensiune invetiatorescu

se transpune la comissiunea scolara.

Nr. 33. Rugarea preotiloru din protopresbiteratele: Aradu, Siri'a, Buteni, Halmagiu, Ienopolea, Chisineu etc.

in caus'a scutirei loru dela solvirea sidocsici si respective a birului protopresbiterale si a dariloru de pe sessiunile parochiali si tot-odata dorinti'a loru, ca aceste competintie se se solvéscă din ajutoriulu de statu

se transpune la comissiunea petitionaria.

Nr. 34. Rugarea veduvei preutese Antonia Halmagianu pentru ajutoriu

se transpune la comissiunea petitionaria.

Nr. 35. Rugarea preotului din Cotigletiu — Bucuróia — Vasiliu Morocu pentru ajutoriu

se transpune la comissiunea petitionaria.

Nr. 36. Rugarea preotului din Ciuoiu Michailu Podutiu pentru ajutoriu

se transpune la comissiunea petitionaria.

Nr. 37. Rugarea preotului din Seleusiu Parteniu Zaslo pentru imbunatatirea veniteloru sale parochiali

se transpune la comissiunea petitionaria.

Nr. 38. Dr. Georgiu Popa fiindu alesu si in cerculu Chiseteului si in alu Vascului — renuncia dela celu d'antaiu — deci

Sinodulu iá la eunoscintia resignarea si dispune alegere noua in cerculu Chiseteului.

Nr. 39. Deputatulu Petru Giurm'a in urm'a constituirii sinodului — luandu cuventulu, cu alusiune la cuventulu de deschidere alu presidiului — esprime Preasantiei Sale domnului Episcopu in termini vii sentimentele de gratitudine ale eparchiotiloru Preasantiei Sale pentru ingrigirea continua, ce are asupra diecesei Sale; asisderea si

Sinodulu prin seulare si prin strigari de „se traéscă“ dá resunetu spresiuniloru rostite de deputatulu Petru Giurm'a.

Nr. 40. Deputatulu Mircea V. Stanescu propune, ca cuventulu de deschidere, in care totu-odata se arata si starea diecesei, — se se transpuna comissiunei organisatóric, pentru ca acést'a se reporteze asupra aratariloru din acél'a,

se primesce.

Nr. 41. Deputatul Paulu Rotariu îndrepta către presidiu o rugare, pe carea — după cum se exprimă — de aceea nu o face în tipul de interpelare, pentru-că a priori renunță de la conștientizare: se bine-vorăște Preasfințita Sa a da deslușire, de-că e drept, că din partea Preasfințitiei Sale s'au făcut dispoziții

a) cumca în Banat se se ține liturghii în bisericile noastre din incidentul jubileului încorporării Banatului? și de-că da,

b) se bine-vorăște Preasfințita Sa a desluși, de-că aceste dispoziții s'au făcut din indemnul propriu, ori la vre-o provocare?

Presidiul numai de-că de deslușirile poștite, deci

Sinodul după ascultarea deslușirilor, trece la ordinea zilei.

Nr. 42. Preasfințita Sa Domnul Episcop diecesan aducându-lă la cunoștință că Majestatea Loră împărătească-regală, Joi la 12/24. aprilie a. c. voră sărbători a 25. aniversaria a fericitei Loră căsătorii, invită sinodul ca și din partea sa se se exprimă bucuria și felicitările sale omagiale din ocazia acestei sărbători.

Sinodul cu plăcere ia la cunoștință împărtășirea Preasfințitiei Sale domnului președinte și îndată alege o comisiune constatatorie din Iosif Goldis, Meletiu Dreghiciu, Iosif Belesiu, Sigismund Popoviciu, Demetriu Bonciu, Ioan P. Desseanu, Mircea V. Stanescu și Dr. Georgiu Popa, — care se redactează o adresă de felicitare către Majestatea Loră pentru ocazia această, era ședința sinodală până la găsirea adresei — se suspendă.

Nr. 43. După redeschiderea ședinței, referințele comisiunii emise Dr. Georgiu Popa — cetesce proiectul de adresă, pe care 'lu recomandă spre primire.

Sinodul cu vîi semne de complăcere primesc în unanimitate această adresă, ce se alătură la protocolul sub lit. B) și însărcină presidiul a îngriji pentru subșterneră ei la preanaltii Jubilară.

Ne mai fiindu altu obiectu la ordinea zilei, ședința se încheia, anunțându-se cea următoare pe mână la 10 ore înainte de amâni.

Datu ca mai susu.

Ioanu Metianu *m. p.*, Constantinu Gurbanu *m. p.*,
Episcopu. notariu sinodale.

Sedința III.

ținută în 10.22. aprilie 1879.

Președinte: Preșanți'a Sa Domnulu Episcopu Ioanu Metianu. Notariu: Ioanu Damsia.

Nr. 44. Se dă cetire protocolului ședinței a II, care se dechiară de autenticatu.

Nr. 45. Presidiulu prezintă credințialulu deputatulu mirănu Iuliu Pascu din cerculu electoralu Birchisiu, se transpune la comisiunea verificătoare.

Nr. 46. Se prezintă reportulu Preșanției Sale domnulu Episcopu Ioanu Metianu despre activitatea comisariilor școlare, emise pentru cercetarea școlilor din eparchia, conformu concludului sinodale de sub Nr. 173 din anul trecut,

se transpune la comisiunea școlară.

Nr. 47. Se prezintă petițiunea comunei bisericesci Barateazu, protopresbiteratulu Temisiorii, pentru micsiorarea conventiei episcopesci,

se predă comisiunei petiționare.

Nr. 48. Suplic'a comitetulu parochialu din Cilu protopresbiteratulu Buteniloru pentru a-i se votă unu ajutoriu pe sēm'a edificandei biserici,

se transpune la comisiunea petiționară.

Nr. 49. Petițiunea preotulu Vincentiu Schelegeanu din Fabriculu Temisiorii, pentru a-i se asignă sum'a de 66 fl. 66 cr. v. a. din cass'a consistorială, ce i-ar compete din timpul candu au servitu ca profesor de teologia suplinitoriu,

se transpune la comisiunea petiționară.

Nr. 50. Rugarea preotului Nicolae Vasiarhanu din Ciaba pentru unu ajutoriu din fondulu preotiescu, se transpune la comissiunea petitionaria.

Nr. 51. Petitiunea preotimei din protopresbiteratulu Halmagiului pentru absolvarea de sub sarcin'a solvirei si docsiei episcopesci si birului protopresbiterale, se predà comissiunei petitionarie.

Nr. 52. Suplic'a comunei bisericesci Bat'a pentru unu ajutoriu spre terminarea bisericei ce se afla sub zidire, se predà comissiunei petitionarie.

Nr. 53. Petitulu lui Nicolau Diamandi din Oradea-mare, pentru a-i se mai prolungí terminulu folosirei edificiiului fundationalu de acolo,

se transpune la comissiunea petitionaria.

Nr. 54. Acus'a mai multoru locuitori din Secusigiu in contra preotului Constantinu Istvanescu si invetiatoriului Damaschinu Marginentiu,

se predà comissiunei petitionarie.

Nr. 55. Rugarea comunei Ictaru pentru nimicirea alegerii de invetiatoriu efeptuita acolo,

se transpune la comissiunea petitiunaria.

Nr. 56. Propunerea protopopului Georgiu Vasileviciu pentru sistemisarea de oficii esactorale, pentru câte unulu séu mai multe tracturi protopresbiterale,

se transpune la comissiunea organisatória.

Nr. 57. Petitiunea protopresbiterului Meziadului Petru Sabo pentru a-i se conferí unu ajutoriu,

se transpune la comissiunea petitiunaria.

Nr. 58. Dr. Georgiu Popa insinua petitiunea cetatei montane Baitia pentru acordarea unui ajutoriu spre sustinerea invetiatoriului si scólei,

se transpune la comissiunea petitiunaria.

Nr. 59. Dr. Georgiu Vui'a medicu in Aradu, petitiunéza pentru sistemisarea unui onorariu anualu de 300 fl. sub titlu de medicu alu institutului pedagogico-teologicu romanu din Aradu,

se transpune comissiunei petitiunarie.

Nr. 60. Iosiu Pinti'a renuncia la alegerea de deputatu preotiescu in cerculu Ucurisiu,

se iá la cunoscintia si se ordonéza alegere nóua.

Nr. 61. Ioanu Misiciu renuncia la alegerea de deputatu mirénu in cerculu Lipova,

se iá la cunoscintia si se ordonéza alegere nóua.

Nr. 62. Referintele comissiunei verificátorie M. V. Stanescu propune sinodului spre verificare alegerea deputatului mirénu Vincentiu Babesiu din cerculu electorale Vinga, carele au intrunitu majoritatea voturilor; éra in câtu pentru deputatulu Petru Giurma, alegerea acestuia o afla dificultata, din caus'a cà densulu ca comisariu consistoriale venindu in combinatiune de a fi alesu, n'a recedatu dela presidiu, ci a continuatu mai departe, subscriindu si protocolulu si chiar credentionalulu seu. — Mai departe cà protocolulu alegetorilor din Aliosiu se dechiara mistificatu prin proteste manuate la protocolu si in credentionalu, de unii din barbati de incredere, — deci propune investigatiune si scrutinare nóua si a se da credentionalu din nou, conformu rezultatului invisitiunei, éra pana la finea investigatiunei, a se suspinde validitatea mandatului.

Dupa o desbateré lunga, in fine deputatulu Nicolau Zigre face urmatoriulu amandamentu: Cu privire la alegerea din Aliosiu pe temeulu dificultatiloru observate se ordonéza investigatiune fatia de alesulu Petru Giurm'a, inse pana la resolvirea meritoriala a actului de alegere prin sinodu, alesului deputatu i se lasé dreptulu de participare la siedintiele sinodali.

Sinodulu primesce propunerea comissiunei verificátoria in ceea ce privesce verificarea deputatului Vinc. Babesiu in modu genuinu, éra in ceea ce privesce verificarea deputatului Petru Giurm'a cu amandamentulu deputatului N. Zigre, si de investigatoriu pentru Aliosiu alege pre deputatulu sinodale Dr. Nicolau Oncu.

Nr. 63. Referintele comissiunei verificátorie, propune sinodului spre verificare, pre deputatulu mirénu Paulu Rotarin din cerculu electoralu Temisiór'a. Éra in ceea ce privesce alegerea deputatului Dr. Aureliu Babesiu, din consideratiune cà ea este dificultata prin dechiaratiunea unui barbatu de incredere cu referintia la Bucovetiu, unde

se afla numai 260 numere de case, precand protocolulu sinodului din aceiasi comuna presinta o suma de 312. votanti, propune investigatiune la faci'a locului; avendu a se face scrutinare noua, éra pana la finirea investigatiunei a se suspende valórea mandatului.

Nicolau Zigre renouiesce si aci amandamentul seu de mai nainte, ca si pana la finirea investigatiunei Dr. Aureliu Babesiu se-si folosésca drepturile sale de deputatu.

Punendu-se la votu, sinodulu primesce propunerea comissiunei cu amandamentul deputatului N. Zigre, si alege din sinulu seu comisariu pentru investigatiunea la Bucovetiu pre deputatulu M. V. Stanescu, avisandu-se acoperirea speseloru la bugetulu sinodului, pana candu se voru incassá de la partile vinovate.

Nr. 64. Se propune verificarea deputatiloru Nicolau Zigre si Dionisiu Poienariu.

Sinodulu primesce si-i dechiara de verificati.

Nr. 65. Comissiunea propune verificarea deputatiloru Paulu Gavrilcete si Ioanu Bica, din cerculu Ucurisiului.

Sinodulu primesce, si-i dechiara de verificati.

Nr. 66. Alegerea deputatului preotiescu Simeonu Bica din cerculu electorale Orade, se propune prin comissiune spre verificare si

Sinodulu primesce, si-lu dechiara de verificatu.

Nr. 67. Comissiunea propune verificarea deputatului Constantinu Lazaru din cerculu Birchisiului.

Sinodulu primesce si-lu dechiara de verificatu.

Nr. 68. Referintele comissiunei propune verificarea deputatiloru Paulu Fassie din cerculu Coului, Dr. Paulu Vasiciu din alu Chiseteului si Ioanu Popu din alu Pestesiului.

Sinodulu primesce si dechiara de verificati pre Paulu Fassie, Dr. Paulu Vasiciu si Ionu Popu.

Nr. 69. Luandu-se la desbatere not'a de sub Nr. $\frac{2448}{878}$ a consistoriului plenariu aradanu, in care arata cá nu s'a aflatu indemnatu a dá vre-o remuneratiune emeritului profesore si directore preparandiale Alesandru Gavra, comissiunea organisatória prin referintele seu propune a se luá la cunoscintia.

Sinodulu iá la cunoscentia.

Nr. 70. Luandu-se la desbatere recercarea consistoriului plenariu aradanu emanata sub Nr. 2480. pl. in meritulu indeplinirei protopresbiteratelor din Ienopolea si Aradu, comissiunea organisatória prin reportoriulu seu propune: ca avendu consistoriulu degiá indreptariu in conclusulu sinodului de sub Nr. $\frac{144}{873}$, obiectulu acest'a, ce privesce luarea mesuriloru pentru indeplinirea protopopiate-loru Ienopoliei si Aradului, se se descinda de la competinti'a sinodului.

Sinodulu primesce si iá la cunoscentia.

Ne mai fiindu alte obiecte la ordinea dilei, siedinti'a se radica, anunciandu-se cea prossima pe di'a urmatori'a 11|23. aprile dimineti'a la 10 óre. Protocolulu acest'a cetindu-se se dechiará de autenticatu la 14|26 aprile 1879.

Ioanu Metianu *m. p.*,
Episcopu.

Ioanu Damsia *m. p.*,
notariu.

Siedinti'a IV.

s'a tienutu in 11.|23. aprile 1879.

Presiedinte: Preasanti'a Sa parintele Episcopu Ioanu Metianu. Notariu: Constantinu Gurbanu.

Nr. 71. Presidiulu presinta credentionalulu de curundu intratu a lui Alesandru Filipu din cerculu mirenescu alu Pestesinului.

Se transpune la comissiunea verificatória.

Nr. 72. Presidiulu presinta reportulu consistoriului aradanu in privinti'a edificarii resiedintiei episcopesci.

Se transpune la comissiunea epítropésca.

Nr. 73. Rugarea comunei bisericesci Parti'a pentru unu ajutoriu spre ajustarea unei capele,

se transpune la comissiunea petitiunaria.

Nr. 74. Rugarea comunei bisericesci Cheriu, protopresbiteratulu Oradii-mari pentru unu ajutoriu spre renovarea bisericeii,

se transpune la comissiunea petitiunaria.

Nr. 75. Petitulu deputatiloru Simeonu Bica, Petru Suciu si Teodoru Filipu pentru ca preotimea din protopresbiteratele Oradei-mari si Pestesiului se fie scutita de darea regésca dupa sessiunile parochiali si de solvirea sidocsiei episcopesci,

se transpune la comissiunea petitiunaria.

Nr. 76. Incunoscintiarea tribunalului reg. din Oradea-mare in meritulu transcrierii casei, carea a fostu a consistoriului — pe numele cumperatoriului —

se transpune la comissiunea epitropésca.

Nr. 77. Rugarea comunei Barra, ca venitele sessiunii parochiali de acolo se se folosésca spre renovarea bisericeii,

se transpune la comissiunea petitiunaria.

Nr. 78. Deputatulu Georgiu Vasilieviciu face următorea propunere :

Considerandu, că o suma insemnata se speséza din banii bisericeii nóstre in fiecare anu pentru ornate preotiesci, prapori, chivoturi, cruci, lustre etc., cumperandu-se acelea de multe ori dela nescari negociatori de putina in-credere, cari umbla prin comune si folosindu-se de nepri-ceperea corporatiuniloru nóstre, — comitetulu si epitropi'a parochiala — dau pe acelea pretiu indoitu si intreitu ;

considerandu, că icónele de pe cei mai multi asemenea prapori nu sunt dupa ritulu nostru, nici dupa gustulu este-ticu, ci numai nescari schimonosituri ; propunu :

Ven. nostru sinodu se aduca unu conclusu de resolu-tiune, ca nici una comunitate bisericesca se nu póta cum-perá din banii bisericeii ornate, prapori, cruci, chivoturi, lustre etc., de catu dela acei negociatori, pre cari ii-va re-comendá consistoriulu respective scaunulu protopopescu.

Dar nici cele cumperate prin privati se nu se puna in biserica, pana nu le va contempla mai antaiu organele mentionatelor corporatiuni, alese de a censurá astfelu de ornate.

Se transpune la comissiunea bisericesca.

Nr. 79. Preasanti'a Sa domnulu Episcópu aduce la cunoscinti'a Sinodului, că mane la 9 óre demanétia ca si in a 25-a aniversaria a cununii Majestatiloru Sale imp. reg. se va celebrá in biserica catedrale liturgia impreunata cu doesologi'a intru sanetatea naltiloru lubilari, si intru

glorios'a stepanire a inaltiatului Imperatu si Rege Francisu Iosifu I. la carea invita si sinodulu in corpore a lua parte.

Sinodulu cu placere ia la cunoscentia anuntiarea Preasantiei Sale Domnului Episcopu si totu intru onorea acestei serbatori — decide: ca in diu'a de mane se nu se tiena siedintia.

Nr. 80. Trecendu-se la ordinea dilei, comissiunea organisatoria, prin referintele ei M. V. Stanescu — cu referintia la reportarea presidiale in privinti'a deplinirei provisorice a presidiului consistoriale dela Oradea-maro prin protopresbiterulu Simeonu Bica — propune a se lua la cunoscentia, era legatele fericitului Archimandritu Vicariu Andreiu Papp se treca in inventariile diferiteloru institute.

Se primesce cu acelu adausu facutu din partea lui Georgiu Vasileviciu : ca pentru archimandritulu de piia memoria Andreiu Papp, se se tiena unu parastasu in biseric'a catedrale, la care se iee parte toti clericii si preparandii.

Nr. 81. Totu comissiunea organisatoria cu privire la cuvontulu presidiale de deschidere si a nune a supr'a punctului, in care se apostroféza, ca poporulu nu prea cerectéza biseric'a, — propune si

sinodulu primesce a se adresá o representatiune catra naltulu guvern, ca

a) se indrume organele justitiei a respectá serbatorile confessiunei nóstre, adeca a nu pune pentru credinciosii nóstri termine de pertractare in dile de serbatori mari.

b) se indrume organele administrative politiali, ca pe timpul servitiului dummedicescu in Dumineci si serbatori se faca a se inchide birturile si alte locuri pentru vendiarea spirituóseloru,

c) ca tîrgurile se nu le mai concéda pe dile de Dumineci si serbatori, era cele esistinti se le transmute pe alte dile de lucru.

Nr. 82. Asupr'a punctului din acelu reportu, ca se latiescu concubinatele, se ivescu si miscari religionarie —

comisiunea propune, a se deobligă preotimea, ca după posibilitate în fiecare săptămână să țină câte o predică respectivă învețitura morală — creștină, despre care apoi prin protopresbiteri să raporteze Consistoriului și prin acest Sinodului, era protopresbiterii să controleze atât ținerea predicilor cât și bună armonia între preoți și învețitori.

Sinodul primește propunerea comisiunii.

Nr. 83. Cu privire la instruirea mai corespunzătoare a tinerimii clericale comisiunea propune — și

Sinodul primește, ca clericii de cursul III să fie deobligați în Duminică și sărbători după servitiul duminical de dimineață și de seară să se deprindă în predicări în sancta biserică.

Nr. 84. Cu privire la notificarea pasilor ce au luat Preasanta Sa domnul Episcop și Consistoriul față de proiectul de lege pentru introducerea limbii magiare în școlile confessionale — populare, — la propunerea comisiunii

Sinodul în unanimitate și cu bună plăcere ia la cunoștință această notificare exprimându-se din partea sa, că și sinodul în totalitatea sa aderă la acești pași întreprinși întru salvarea învățământului nostru confessional — național și a autonomiei noastre bisericesti — școlare.

Nr. 85. Comisiunea luând mai de parte în apreciere donul Preasantie Sale Domnului Episcop făcut diecesei și constatatoriu din o tipografie — propune a se lua această cu multă plăcere la cunoștință, avizându episcopii diecesani a trece această tipografie în inventariul diecesei, era Preasanta Sa să se fie rugată ca venitele tipografiei să se întrebuinteze întru completarea ei.

Sinodul și-s exprimă adică și multă plăcere Preasantie Sale Domnului Episcop pentru donul acesta și primește aceea dispoziție a Preasantie Sale domnului Episcop, că adică venitele tipografiei să se capitalizeze pentru un fond de gimnaziu român gr.-or. înființându în diecesă sa pentru alt institut superior de cultură.

Fiindu timpul inaintatu siedinti'a se radica, anun-
ciandu-se cea venitória pe vineri 13|25. aprile 1879. la 9
óre demanétia.

Acestu protocolu s'a cetitu si autenticatu de comissi-
nea autenticatória sinodala la 24. aprile stil. vechiu 1879.

Ioanu Metianu *m. p.*
Episcopu.

Constantinu Gurbanu *m. p.*
notariu sinodale.

Lazaru Ionescu *m. p.*

Vasiliiu Paguba *m. p.*

Nicolau Oncu *m. p.*

Ioanu Moldovanu *m. p.*

Georgiu Popa *m. p.*

Siedinti'a V.

tienuta la 13|25. aprile 1879, sub presiedinti'a ordinaria.
Notariu: Ioanu Popu.

Nr. 86. Comissiunea organisatória prin reportoriulu
ei Mircea V. Stanescu continuandu-si referad'a á supr'a cu-
ventului presidiale de deschidere, din incidentulu accen-
tuarii necesitatii de a se cautá mesuri si face dispusetiuni
pentru radicarea vediei bisericeii, propune: Sinodulu si-es-
prima caldurós'a sa dorintia, ca sesiunea de pe anulu
viitoriu a sinodului nostra eparchiale se se convóce in
Oradea-mare.

P. Rotariu face urmatóri'a contra propunere: Sinodulu
recunósee folósele morali bisericesci, ce s'ar castigá prin
tienerea sinodului viitoriu la Oradea-mare; dar conside-
randu impregiurarile actuali in cari se afla institutiunile
nóstre bisericesci, de asta data trece preste propunerea
de mai susu la ordinea dilei.

Sinodulu radica la valóre de conclusu propunerea
comissiunei.

Nr. 87. Comissiunea verificatória, prin referintele ei
Mircea V. Stanescu, cu privire la alegerea lui Teodoru
Ciocanu deputatu mirénu din cerculu Tinței propune si

Sinodulu dechiara de verificatu pre Teodoru
Ciocanu álesu deputatu mirénu in cerculu Tinței.

Nr. 88. Aceeasi comisiune, cu privire la alegerea lui Iuliu Pascu din cerculu Birchisiului si Alesandru Filipu din cerculu Pestesiului, ambii mireni, asemenea propune si

Sinodulu dechiara de verificati pre deputatii mireni: Iuliu Pascu din cerculu Birchisiului si Alesandru Filipu din cerculu Pestesiului.

Nr. 89. La reportulu comisiunei petitiunarie facutu prin referintele Mihaiu Veliciu, — petitiunea veduvei Autonia Halmagianu, preutésa iu Croгна, pentru unu ajutoriu din fondulu preotiescu,

Se transpune Preasantiei Sale dlui Episcopu, ca presiedinte alu fondului preotiescu, pentru deliberare si luare in consideratiune.

Nr. 90. Petitiunea lui Vasiliu Morocu preotu in Cotigletiu-Bucuroia, pentru unu ajutoriu din cutare fondu disponibilu,

Se transpune Preasantiei Sale dlui Episcopu ca presiedinte alu fondului preotiescu.

Nr. 91. Petitiunea lui Mihaiu Podutiu preotu in comun'a Ciuiu, pentru unu ajutoriu din cutare fondu disponibilu,

Se transpune la presiedintele fondului preotiescu.

Nr. 92. Rugarea lui Parteniu Zaslo preotu in Selesiu pentru de a-i se dá in usufructu sessiunea din parochi'a redusa eventualminte unu ajutoriu din fondulu diecesanu.

In privinti'a usufructuarei sessiunei reduse sinodulu nu se póte abate de la dispusetiunile conclusului de sub Nr. 147 din 1877; ér partea a dóu'a a petitiunei o reléga la presidiulu fondului preotiescu.

Nr. 93. Referitoriu la recursulu preotimei din protopresbiteratulu Beiusiului, Meziadului si a Popmezeului, pentru scutirea ei de sub sarcin'a solvirei speseloru comunale si a contributiunei erariale de dupa pamenturile parochiali,

Se indruma ambele consistorie a emite cercularie instructive pe sém'a preotimei cu provocare la §. 124. din art. de lege XVIII din anulu 1871. si la XXIX din 1875.

În cauză pentru contribuțiunea de pământ, după sesiunile parochiale, se susține uzul de până aici.

Nr. 94. Cu privire la petitiunile preoților din protopresbiteratul Aradului, Chisineului, Ienopolei, Halmagiului, Siriei, Butenilor, și a deputaților preoției din cercurile: Oradea-mare, Vinga, Tinea și Pestesiu,

a) pentru absolvirea de sub solvirea sidoesiei episcopesci și acoperirea aceleia din ajutoriul de stat;

b) pentru absolvirea de la solvirea birului protopopescu;

c) pentru scutirea de sub solvirea contribuției, ce cade pe pământurile parohiale;

d) și în genere pentru îmbunătățirea stării preoției; comisiunea petitiunaria, din motivele, că preotimea noastră e avisată numai la popor, care în urmarea anilor neroditori, pe lângă cea mai bună voință în mare parte nu este în stare să plătească competențele preotului, apoi că nepotându-și preotul să capete competențele sale legale, el înca nu este în stare să îndeplinească obligațiile sale față de mărișii săi, numită comisiune propune:

În cauză și până când va fi cu putință, ca sidoesia episcopescă să se acopere din alte surse de venit, fără ca prin această Consistoriele să sufere scăderi întru acoperirea cheltuielilor necesare la susținerea și îndeplinirea afacerilor avizate la dăruirea prin statutul organic; încassarea sidoesiei episcopesci să se suspende, și petitiunile pentru opinie în ceea ce privește indicarea surselor de venit din care ar fi de a se suplini competența de sub întrebare pe timpul suspenderii, să se relege la comisiunea bugetaria.

Sinodul înse, cu delaturarea acestei păreri și în ceea ce privește petitulul mai sus indicat sub lit. b) primind propunerea deputatului Ioan P. Desseanu, —acestu obiectu, ca aparținătoriu resortului episcopesc, se relege la comisiunea episcopescă.

Cu privire la petitulul resumat sub lit. c) ținându-se de competența sinodului a strămătă legile și uzul referitoriu la solvirea contribuției de pământ, în lipsă de fonduri disponibile, se susține uzul de până înainte; și în cauză pentru îmbunătățirea stării preoției, se îndrumă Consistoriele să prezinte

sinodului pe sesiunea viitoră, unu proiectu, după care s'ar poté ameliorá starea preotiloru mai cu siguranță.

Nr. 95. La petitiunea lui Dr. Georgiu Vui'a medicu practicante in Aradu, pentru ai se sistemisá unu onorariu anuale de 300 fl. sub titlu de medicu alu institutului pedagogicu-teologicu din Aradu, comisiunea propune :

sè se sistemiseze pentru mediculu institutului pedagogicu-teologicu, respective alu alumneulu de langa acestu institutu, unu onorariu de 200 fl. la anu, avendu mediculu datorintia a curá atât pre tinerii din alumneu, câtusi pre cei ce sunt afara de alumneu, fara nici o tacesa si a cercetá alumneulu de doue ori pe septemana, in totu decursuln anului scolasticu, desi nu-i se voru insinuá morbosu ; ér in casu de morbu de câte ori va cere lips'a, si pentru susceperea acestei sume in bugetulu anuale, petitiunea sè se relege la comisiunea bugetaria.

Sinodulu inse, cu delaturarea acestei propuneri reléga petitiunea la comisiunea organisatória, pe langa acea indrumatiune, ca in casulu candu sistemisarea postulu de sub întrebare o ar aflá si din partea sa necesaria, se transpuna actulu la comisiunea episcopésea, ca se opinedie, daca sè pote sistemisá oricare onorariu.

Nr. 96. Cu privire la rugarea lui Nicolau Diamandi din Oradea-mare, pentru a-i se prolungi terminulu de usufructuare alu edificiulu nou fundatiunele inea pre 5 ani, computandi dela 1. novembre 1878, comisiunea petitiunaria, din consideratiune, că nu este doveditu cu nimic'a, cumca fericitulu Nicolau Zsiga senior ar fi folositu venitululu din arend'a noului edificiu pentru scopuri filantropice cu scurtarea ereditiloru propune : a se respinge cererea lui Nicolau Diamandi.

Fatia de acést'a, la contra propunerea lui Dr. Georgiu Popa,

din consideratiune de ceuitate si sub conditiunea de a renuncia la ori ce pretensiuni ulterioare neconditiunatu, sinodulu concede lui Nicolau Diamandi, — ca succesorulu după Nicolau Zsiga senior, — usufructulu edificiulu din cestiune inea pe unu anu, adeca : numai pana la 1. novembre 1879 (noue).

Nr. 97. În firul referadei comisiunii bisericești făcute prin reportoriul Alessiu Popoviciu asupra reportului senatului strinsu bisericescu dela consistoriul aradanu, datele statistice, prin cari se arata :

a) că acestu senatu este compusu din unu asesoru ordinariu, ca referinte, 14 asesori onorari și 1 defensoru matrimonialu ;

b) că la jurisdicțiunea eparchiei aradane apartiene monastirea Hodosiu-Bodrogului, cu 1 archimandritu, 3 protosinceli, 1 spiritualnicu, 1 ierodiaconu-eclesiarcha și 1 novitiu ;

c) cumea la districtulu consistoriului aradanu apartienu 11 tracturi protopresbiterale, 322 comune matre, 63 comune filiale, 327 biserici, 385 parochii, 62784 numere de case, 329,566 suflete ; cumea în anulu espiratu s'au botezatu 15595 inși, s'au cununatu 3345 perechi și au reposatu 14361 creștini dreptcredincioși orientali ;

d) cumea statulu preotimei este : 9 protopresbiteri, 2 administratori protopresbiterali, 196 parochi, 165 administratori parochiali, 20 capelani, 1 diaconu, 5 preoti emeriti, 3 destituiți ;

e) că în decursulu anului trecut 1878 au reposatu 9 preoti ;

f) cumea cu finea aceluiași anu, numerulu parochiilor vacante a fost de 10 în privința deplinirei caror'a s'au făcutu degiă pași necesari ;

g) că la institutul clericalu din Aradu sunt aplicați 2 profesori ordinari, 3 profesori interimali și 1 cantoru provisoriu ; elevii în toate trei cursurile teologice sunt 69, și anume : în cursulu I. 27, în cursulu alu II. 17 și în cursulu alu III. 25 inși ;

h) cumea în decursulu anului trecut au depusu esamenulu de calificatiune 12 teologi absoluiți ; și în urma

i) cumea sub durat'a aceluiași intervalu s'au hirotonitu 18 preoti și 1 diaconu.

Tote aceste date statistice sinodulu le ia la cunoștința.

Nr. 98. De asemenea partea reportului prin care se dă seama despre activitatea senatului bisericescu, la care în decursulu anului 1878 au intratu 1037 esibite, între cari 25 cauze disciplinare, ca la foru de I. instanția, și 14 ca la foru de a II. instanția, provedute toate cu sen-

tintia meritoria mai de parte 11 cause matrimoniale asis-
derea tôte superate; la propunerea comisiunii

se iá spre cunoscintia.

Nr. 99. Punctulu 2 din reportu, unde cu provocare
la conclusulu acestui sinodu de sub Nr. 93 din anulu tre-
cutu, se face aretare despre dispusetiunile incassarei sidoc-
siei episcopesci, spunendu-se, cá rezultatulu tuturoru me-
suriloru luate in acestu meritu n'au avutu succesulu do-
ritu, dreptu-ce se propune cassarea acelei competintie si
rebonificarea archiereului din fondurile eparchiale, la pro-
punerea comisiunii.

Se transpune la comisiunea epitropésca pentru
de a se luá in consideratiune de odata cu petitiu-
nile preotimei intrate la sesiunea actuala in estu
meritu.

Nr. 100. Punctulu 3 din acelasi reportu, cá pacea
interna a bisericeei nóstre s'a clatinatu in unele parti ale
diecesei, si acést'a mai alesu din caus'a speselor cultului;
dar treceri pana acuma nu s'au intemplat decát in 2—3
comune, câteva familii; la propunerea comisiunii

se iá la cunoscintia.

Nr. 101. Aretarea, cumca Preasanti'a Sa domnulu
Episcopu in dilele prime ale luniu Iuniu au intreprinsu
visitatiune canonica in unele parti ale protopresbiterate-
loru: Buteni, Halmagiu si Ienopolea, cercetandu cu asta-
data 31 comune,

Sinodulu o iá cu viua placere la cunoscintia si
pentru zelulu archipastorescu si-esprima multiamit'a
sa adencu simtita, protocolarminte, facia de Prea-
santi'a Sa.

Nr. 102. Aretarea, cá din caus'a decadintiei morale
si a seraciei nesuportabili, s'a intemplat in anulu trecut
de s'au spartu si s'au furatu 5 biserici, si caus'a s'a in-
credintiatu concernintiloru protopresbiteri spre investigare
si constatarea daunelor,

se iá cu durere la cunoscintia.

Nr. 103. Cuprinsulu reportului senatului bisericescu
dela Consistoriulu oradanu, si adeca: cumca acestu senatu
este compusu din 10 asesori onorari, cá acelasi in anulu

1878 a ținutu 7 ședințe, în cari a rezolvitu 172 obiecte meritoriale, — totu acolo sub decursulu anului expiratu au facutu examenu de calificatiune 7 clerici absoluti, cumca au încursu și s'au rezolvitu cu enunțierea divorțiului 2 cauze matrimoniale, 6r dintre 30 cauze disciplinare s'au pertractatu 27., 14. decise și în meritu; la propunerea comisiunii bisericesci

se iă la cunoștința.

Nr. 104. De asemenea și datele statistice, după cari cu finea anului 1878. sub jurisdicțiunea consistoriului oradani s'au aflatu: 288. parochii matre, 72. filie; dintre acestea suntu deplinite 226 6r 62 vacante; numerulu preoților hirotoniti face 234, dintre cari 171 parochi, 57 administratori parochiali, 8 capelani. În districtulu consistoriului oradani se afla 28362 numeri de case cu 151363 suflete; numerulu nascuților cu finea anului trecut face 7101 6r alu mortiloru 6310; s'au cununatu 1124 perechi. Averea parochieloru se constata în 146 case parochiali cu intravilane, 3387 jugere, 723 stangini patrati de pământu și 125.327 fl. 24 jumătate er. capitalu bisericescu; în urma în decursulu anului 1878 au reposatu 6 preoti și s'au hirotonitu totu atatia; la propunerea comisiunii

Sinodulu le iă la cunoștința.

Nr. 105. Cu privire la propunerea lui Georgiu Vasileviciu prezentata sub Nr. 78 a. e. în privința acuirării ornateilor preotiesci și a altoru recușite bisericesci comisiunea propune și

Sinodulu îndruma pre ambele consistorie a înlesni și veghiă cu cea mai mare rigore, ca de aci înainte pe scopuri bisericesci să se cumpere numai asia ornamente, cari întru tôte corespundu ritualeloru santei noastre biserici și nu vatema bunulu gustu esteticu.

Cu acest'a fiindu eshauriatu sirulu obiectelor pre-gatite pentru desbatere meritoriala, ședința se încheia și cea prossima să anunția pe mane demanța la 9 ore.

Ioanu Metianu *m. p.*

Episcopu.

Ioanu Popu *m. p.*

notariu.

Siedinti'a VI.

ținută în 14/26. aprilie 1879, sub presiunea Illustratului Sale
doamnei Episcopului Ioan Motianu. Notariu: Dr. Nicolau Onu.

Nr. 106. După deschiderea ședinței următoare la 9 ore,
Ioan Damsia citește protocolul ședinței III ținute în
10/22 aprilie a. c.

Se autenticează.

Nr. 107. Ioan Popu citește protocolul ședinței
V. din 13/25. aprilie a. c. care de asemenea

se autenticează.

Nr. 107. Se prezintă raportul și protocolul deputa-
țiunii sinodale emise în sesiunea anului trecut pentru
a cerceta cauzele de neconvocare a congresului național
bisericesc.

Se primește spre știre.

Nr. 109. Se prezintă raportul lui Vincentiu Babesiu
ca notariu și referințele delegației congresuale, în afă-
cerile de despartire ierarhică, asupra cărora sinodul în
urmă propunerii lui Paul Rotariu decide:

Raportul se primește spre cunoștință și se apre-
ciează. În firul acestuia totodată înseși delegația și
propriamintea subdelegația română se însărcină și
se autorizează din partea acestui sinod eparchial, ca
numai deocamdată și nesmintit încă sub durata congre-
sului proximu sârbesc să se pună în contielegere
cu delegația sârbească, eventualminte cu maritul
congresu național sârbesc, să se delibereze și după
posibilitate să se complaneze toate cauzele de contro-
versa existente între delegațiile române-sârbești, re-
feritoare la manastiri, la împărțirea fondurilor sco-
larice ce s'au administrat în Budapesta, și la despar-
țirea comunelor miste; totodată Escelintia Sa
parintele metropolit al romanilor gr. or. ca pre-
ședinte al delegației române să se recereze încă
sub durata acestei sesiuni ca să binevoască a trans-
pune cât mai curând la eparchia din Arad toate
actele relative la chestiunile aici menționate.

Nr. 110. Se prezintă petițiunea deputatului sinodale Ioanu Bica în meritul îndeplinirii prin concursu a stațiunii vacante de protopresbiteru în Beliu.

Se avertiscă la concludul luatudejă în această sesiune, de către acestu sinodu eparchialu sub Nr. 70.

Nr. 111. Se prezintă petițiunea lui Petru Zeldesianu în cauză de biru și de stole.

Se transpune comisiunii petiționarie.

Nr. 112. Se prezintă petițiunea comunei bisericesci gr. or. din comună mixtă St. Georgiu din Fabriculu Temisorii, pentru începerea procesului de despărțirea bisericii de către serbi.

Sinodulu luându această petițiune în dezbateri, în urmă propunerii deputatului Paulu Rotariu decide :

Să se facă unu ursoriu către Excelența Sa părintele metropolitu gr. or. român ca și președintele delegațiunii române, ca să stăruască necontenit pentru deslegarea cesiunii de despărțire a comunelor mixte, respective pentru intentarea și terminarea proceselor de despărțire.

Nr. 113. Deputatul Ioanu Buna adresează următoarea interpelare : „are Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu și președintu cunoștința despre aceea, cumca în Consistoriulu oradani în contrastu cu dispozițiunile învederate ale §. 112 din statutulu organicu au fostu aleși, au funcționatu și funcționează încă ca asesori mulți individi înrudiți până la alu 6-lea și înscrșiți până în alu 4-lea grad, și în casulu afirmativu are Ilustritatea Sa intențiune de a lua și ce felu de măsuri pentru curmarea acestei ilegalități încă sub decursulu acestei sesiuni sinodali ?”

Ilustritatea Sa Domnulu președinte răspunde, ca va cerceta starea lucrului și după rezultatulu cercetării va dispune cele ulterioare.

Sinodulu ia la cunoștință.

Nr. 114. Ioanu P. Desseanu ca reportoru ad-hoc alu comisiunii școlare în urmă deciziei de sub Nr. 69/878. dă deslușire despre starea fundațiunii „Balla” în Posionu, Sárospatak și Dobritinu și anunțiază cumca consistoriulu a publicatu existența acestei fundațiuni, pentru ținerea studiosă gr. or. Totu în privința acestei fundațiuni, după

ascultarea opiniunii si espunerei de motive ale comisiunii scolari, sinodulu decide :

In consideratiune, că dupa literile fondatiunali respective testamentulu fericitului Atanasiu Balla dd. Pesta 1. decembre 1814. fondatiunile facute la colegiele reformate din Dobritinu si Sárospatak, si la gimnasiulu evangelicu din Posionu, au destinatiune ca : din interesele anuale ale acelor'a, afara de ajutoriulu de 100 fl. v. a. destinatu pentru profesorulu de limb'a greca la acelesi institute, sè se ajutore acci elevi consangeni sèu in lips'a acestor'a correligiunarii gr. or. ai fundatoriului, cari voru cercetá aceste institute si voru avé necessitate de ajutoriulu fondatiunei.

In consideratiune, că din destinatiunea fonduriloru acestor'a, si din literile fondatiunali este evidentu si urmèza de sine, că acestea fondatiuni suntu confessionali gr. orientali destinate spre ajutorarea tineriloru de acèsta confessiune, cari voru cercetá institutele intitulate ;

in consideratiune, că nici o fondatiune publica nu se pòte atrage de la destinatiunea sa si nu se pòte intrebuintiá alteum si pe altu scopu, de catu numai conformu dispusètiuniloru si intentiuniloru fundatoriului;

in consideratiune, că dupa reporturile ajunse dela directoratele numiteloru institute, fondatiunile asiediate spre administrare la acelea, nu numai că : nu s'au intrebuintiatu regulatu conformu destinatiunei loru spre ajutorarea studintiloru gr. or. lipsiti de ajutoric materiali de la acele institute, — ei parte s'au distribuitu interesele anuale a fondatiuniloru in favórea studintiloru de alta confessiune, parte s'au intrebuintiatu la Sárospatak spre sustienerea convictului reformatu de acolo, éra la Dobritinu, chiaru s'au si contopitu in fondulu gimnasialu reformatu de acolo incetandu-se prin acést'a si titulatur'a legale de „Balla“ a fondatiunei ;

in considerare, că numitele institute prin procederea loru neconforma destinatiunei acestoru fonda-

tiuni au causatu mare dauna confessiunei nóstre, cu atatu mai vertosu, cà : atunci, candu nu s'ar fi ivitu destui studinti gr. or. spre folosirea intereselor annuali, interesele superflue din anu in anu trebuiau capitalisate si adaugate fondului nu numai dupa însasi natura lucrului, ci si dupa espress'a intentiune a fondatoriului din punctulu 6. alu testamentului seu, unde se dice : cà in lips'a de stipendisti procentele superflue au de a se alaturá si intraní cu capitalulu ;

in consideratiune, cà desí biseric'a nóstra n'are dreptu de a se mestecá directe in treburile interne bisericesci si fondatiunali a bisericelor si instituteloru reformate si evangelice, cu tóte acestea nu se póte trage la indoela dreptulu de interesare si controla a bisericei nóstre in privinti'a acelor fundatiuni ale confessiunei nóstre, cari stau sub administratiunea acelor biserici si institute straine, din ce tenciu purcediendu, biseric'a nóstra este indreptatita a medilocí prin calea guvernului tierei, ca suprem'a inspectiune alu statului a supr'a tuturor fondurilor din tíera, ca dela administratiunea titulatelor fundatiuni respective dela directoratele colegielora din Dobritinu si Sárospatak, si a gimnasiului evangelicu din Posionu, se se sustérna in fiescecare anu reportu si computu regulatu la guvernulu statului, de unde acela se se póta comunicá si cu noi spre scire si controlare ;

din tóte acestea motive Preasantia Sa domnulu Episcopu dicecesanu, cu Consistoriulu aradanu este posfitu, ca in urmaarea carthiei ministeriului de culte si de instructiune publica dd. 13. ianuaru 1877 Nr. 652 se faca o reprezentare motivata catra acelasi Inaltu Ministeriu, si se conluere cu tóta energi'a si cu tóte medilócele legali, cà

a) Inaltulu Ministeriu reg. de culte si instructiune publica, se procure date si computu detaiatu de la colegiele reformate din Dobritinu si Sárospatak si dela gimnasiulu evangelicu din Posionu, despre starea

si marimea actuala a fondatiunilor, — despre intrebuintiarea veniteloru respective intereseloru de pe timpul trecutului incepandu de atunci, de candu fondatiunile au ajunsu sub administrati'a loru.

b) Acelasi Inaltu Ministeriu apoi dupa comunicarea dateloru cu noi, si dupa ascultarea noastra in meritulu causei, se ordinez si se essecuteze restituirea respective re'ntregirea fondatiuniloru sub titlulu seu legitimu „de Balla“, pre langa rebonificarea respective desdaunarea fondatiuniloru cu tote acele interese capitalisande, de pe timpul trecutulu, cari atragendu-se dela destinatiunea loru confessionalu gr.-or. s'au intrebuintiatu spre ajutorarea studintiloru de alta confessiune, seu spre alte scopuri.

c) Si pana la regulara definitiva a cestiuniloru premise, Inaltulu Ministeriu se ordinez, ca pe viitoriu se se intrebuintieze venitele fondatiuniloru dela numitele institute regulatu si eschisivu spre ajutorarea studintiloru gr.-or. lipsiti de ajutore materiali dela acele institute, astfeliu inse ca: in acca proportiune, dupa carea fondatiunea „Balla“ candu-va manipulata in Pest'a, s'a impartitu intre romanii si serbii gr.-or. era interesele superflue respective sum'a stipendiiloru anuale vacante totu dupa proportiunea disa, se se capitalizeze separatu atatu pentru confessiunea greco-orientala romana catu si pentru cea serba.

Nr. 115. Vasilin Paguba reportoriulu comissiunei scolarie, asupra reportulu senatulu scolariu dela consistoriulu aradanu, mai nainte de tote referenza cumca acestu consistoriu conformu deciseloru aduse de veneratulu Sinodu sub Nr. 66 si 116 din 1878 a comunicatu tuturoru inspectoriloru rescriptulu ministeriale referitoriu la fondulu de pensiuni invetiatoresci, si au adunatu tote datele statistice ce se receru in afacerea de pensiuni prin art. de lege XXXII din 1875. cari numai de catu s'au inaintatu de materialu la inaltulu presidiu congresuale, spre a se face pasii necesari, intru interesulu fondulu de pensiune invetiatorescu propriu; despre conclusulu ce a luatulu inse in acestu meritulu inaltulu congresu, consistoriulu nu are

pana adi nici o cunoștință: — în urm'a propunerii comisiunii

sinodului primesce această spre cunoștință; totodată se îndrumă consistoriul arădănu, ca această cauză să se urzeze la înaltul preșidiu congresuale.

Nr. 116. Relativa la însărcinarea sinodului din anul trecut Nr. 67 consistoriul arădănu reportéza, că a repetit scrisieră de concursu pentru compunerea cartilor de școlă, și rezultatul s'a supus comisiunii anchetării, la propunerea comisiunii sinodului decide:

Cartile primite de către comisiunea anchetării să se tipărească numai deocătu, și acelea să se introducă în școlile populare din întreg'a dieceșă, pe lângă unu prețiu efținu.

Pentru necesitățile neacoperite în privința cartilor școlastice să se publice érași concursu, și a nume pentru acelea opuri, pentru cari n'au încursu încă până acuma elaborate acceptabili; — și până atunci înse, se recomandă a se introduce cartile școlare introduse în alte dieceșe a provinciei noastre metropolitane.

Nr. 117. Relativu la însărcinarea primită în sesiunea anului trecut sub Nr. 68, același consistoriu reportă că a făcutu dispozițiunile necesare pentru ameliorarea salariilor învățătoreșci, dară fără rezultatulu doritu.

Se primesce spre cunoștință, însărcinându-se ambele consistorii, ca până la sesiunea proxima sinodala se castige datele esacte referitorie la salariile învățătoreșci, și lundu-se și până atunci a le amelioră după posibilitate, și îngrijindu-se ca și realitățile destinate sub ori ce titulu pe partea învățătorilor, se vină în folosința învățătorilor, cerendu spre acestu scopu în casu de trebuința chiar și intervenirea autoritatilor civile.

Nr. 118. Acelasi senatu reportéza cumcă amesuratu decizului sinodale de sub Nr. 70 din sesiunea trecută, s'a ținutu și estu-timpu atatu conferința centrală inspectoréșcă, câtu și conferințele cecrenale, pe bas'a programei de mai înainte.

Sinodulu recomanda si pe viitoriu tienerea acestoru conferintie.

Nr. 119. Acelasi senatu de scóle in urm'a decisului sinodale de sub Nr. 71 din sesiunea anului trecut reportéza: cumca si sub decursulu ferieloru mari scolari ce trecura s'au tienutu conferintie si cursuri supletorie invetiatoresci, cari au avutu unu resultatu favorabilu pentru dezvoltarea invetiatoriloru.

Se primesce spre scire si se recomanda si pe viitoriu.

Nr. 120. Relativu la remonstratiunea facuta catra Inaltulu Ministeriu intru a afirmá dreptulu de a ne folosi de limb'a nóstra nationala in corespondintiele cu comitetulu administrativu alu comitatului din Aradu, acelasi senatu repórta: cumca rescriptulu favorabilu ce a urmatu in acésta privintia dela Inaltulu Ministeriu a trecut in resoltulu Consistoriului plenariu de unde se va comunicá cu acestu sinodu.

Pasii intreprinsi si resultatulu favorabilu dobanditu in acést'a privintia se primescu cu satisfacere spre cunoscintia.

Nr. 121. Mai de parte se reportéza, cumca scól'a din Ostrovu a trecut in possessiunea confessiunei nóstre.

Relativu la scól'a din Siusianovetiu, pentru redobandirea acestei scóle pe sém'a confessiunei nóstre s'a incredintiatu fisculu consistorialu:

Venirea scólei din Ostrovu in possessiunea confessiunei nóstre se primesce spre cunoscintia; éra in privinti'a scólei din Siusianovetiu, consistoriulu se insarcinéza a revindecá acést'a chiar si pre calea civila.

Nr. 122. Se repórta cumca in decursulu anului s'au alesu profesori la institutulu pedagogicu-teologicu pentru trei catedre.

Se primesce spre scire.

Nr. 123. Relativu la stipendiele din fondatiunea „Fauru“ se reportéza, cumca acelea conformu regulamentulu acestei fondatiuni s'au conferitu si estu timpu stipendiatiloru de mai nainte, juristiloru Alessandro Fassie si Aureliu Novacu cari studiéza la academi'a de drepturi din Oradea-mare.

Se iá spre sciintia.

Nr. 124. Mai de parte se reportéza cumca catedr'a de limb'a si literatur'a romana la gimnasiulu diu Timisiór'a impreunata cu catechisati'a s'a conferitu asesorului consistorialu Petru Anca, carele a si ocupatu deja acésta catedra.

Se primesce spre cunoscintia.

Nr. 125. Se repórta cumca din sum'a de 200 fl. preliminati pentru premiarea elevilor din scólele poporali s'au distribuitu 78 fl.

Se primesce spre cunoscintia, si se decide ca acést'a suma de 200 fl. sè se distribue si pe viitoriu proportiunatu intre partile constitutive ale intregi diecese.

Nr. 126. Se reportéza mai de parte asupra dispositiunilor facute pentru suplinirea scaderilor referitórie la scólele admonite prin ministeriu si cele reflectate prin comitetele administrative ale comitatelor Aradu si Timisióra, apoi, cà statiunea invetiatorésca din Fenlacu nu se póte depliní din caus'a pedecelor ce se opunu din partea ierarchiei serbesci.

Resultatulu obtienutu in caus'a suplinirei scaderilor dela scólele admonite si reflectate se primesce spre scire, avendu consistoriulu a nísuí ca sè se suplinésca scaderile dela tóte scólele, éra in caus'a scólei din Fenlacu consistoriulu se insarcinéza a incercá delaturarea pedeciloru existente.

Nr. 127. Relativu la punctulu 15 din reportu in caus'a ajutorarei comunei Hassiasiu intru terminarea edificarei scólei admonite deja a dóu'a óra din partea inal-tului Ministeriu,

Comun'a parochiala din Hassiasiu se recomenda in deosebit'a atentiune a consistoriului diecesanu din Aradu.

Nr. 128. Partea raportului relativa la numerulu eleviloru dela institutulu pedagogicu, din care se vede, cà tóte trei cursurile din acestu institutu sunt frecuentate de 106 elevi.

Se primesce spre scire.

Nr. 129. Partea reportului din care se vede, că în 304 comune sunt 375 de stațiuni invetiatorești, că sum'a tuturor pruncilor obligati la scóla este:

de la 6—12 ani	barbati:	14.828,
" " " "	femei:	<u>13.342,</u>
	de totu:	28.170.

de la 12—15 ani	barbati:	6.803,
" " " "	femei:	<u>6.840,</u>
	de totu:	13.643.

cá au frecuentatu scól'a regulatu		
de la 6—12 ani	barbati:	6.319,
" " " "	femei:	<u>2.380,</u>
	de totu:	8.699.

de la 12—15 ani	barbati:	1.075,
" " " "	femei:	<u>601,</u>
	de totu:	1.676.

era neregulatu		
de la 6—12 ani	barbati:	3.240,
" " " "	femei:	<u>1.836,</u>
	de totu:	5.076.

de la 12—15 ani	barbati:	697,
" " " "	femei:	<u>436,</u>
	de totu:	1.133.

cá n'au frecuentatu nici de cum scól'a 14.496 dintre cei de 6—12 ani, si 10.767 dintre cei de 12—15 ani;

se primesce spre scire.

Nr. 130. Reportulu în partea sa prin care se constata, că s'au infintiatu anu 17 stațiuni noue invetiatorești, se ia la cunoscintia.

Nr. 131. În urm'a propunerii venite din partea comisiunii scolare relativu la dispositiunile si mesurile de luatú în privinti'a încassarii regulate a salariilor invetiatorești, sinodulu primindu propunerea lui Nicolau Zigre decide:

sè se sustiena în asta privintia usulu de pana acuma.

Nr. 132. Din motivulu de a stimula zelulu atatu de necesariu alu organelorú nóstre scolare, în interesulu pro-

movării culturale, în urmă propunerii făcute din partea comisiunii școlare,

Sinodul decide ca : să se preliniceze în bugetul ambelor consistorie, o sumă oărecare, din carea să se remunereze până la sumă de 25 fl. acei invetatori mai eminenti, cari au dat probe de progresu distinsu cu invetiaceii lor; éra alti credinciosi ai bisericeii năstre, cari au binemeritatu pe alta cale în mesura evidentă de promovarea causei năstre de cultura și instructiune, se-si priméscă mențiunea lor onorabilă în modu demnu și prin publicitate.

Nr. 133. Se presintă carthi'a deputatului sinodale Vasiliu Papp din cleru alesu în două cercuri, și a nume în cerculu Beiusiului și alu Vasoului, prin carea renuncia la mandatulu din cerculu electorale alu Vasoului,

se primesce spre scire, și se ordina alegere năua în cerculu devenitu prin acést'a în vacantia.

Nr. 134. Se presintă petitiunea comunei bisericesci gr. or. romane din Vinga, pentru conferirea unui ajutoriu pe sém'a parochiei și scólei din locu,

se transpune la comisiunea petitiunaria.

Nr. 135. Urméza desbaterea a supr'a reportului datu de catra senatulu de scóle dela consistoriulu oradanu, din care se vede relativu la sumariulu datelor statistice cu finea anului 1878, cumcă pe teritoriulu acestui consistoriu se afla 288 comune bisericesci, cu o poporatiune de 151.362 sulte, scóle elementarie inferióre 247, scóle de repetitiune 94, scóle de gradinaritu 24, scóle de gimnastica 9, invetatori poporali suntu preste totu 202, dintre cari suntu definitivi 69, provisorii 133, preparandi absoluti 99, fora preparandia 103, cu testimoniu de calificatiune 44, fara testimoniu de calificatiune 158, prunci obligati la scóla suntu de la 6—12 ani 13.805, de la 12—15 ani 6725, dintre cari au cercetatu scól'a dela 6—12 ani 4926, ér dela 12—15 ani 636,

se primesce spre scire.

Nr. 136. Se repórtă, cumcă districtulu consistoriului oradanu e impartitu în 8 cercuri școlastice, cu 8 inspectori de scóle,

se primesce spre cunoscintia.

Nr. 137. Se repórta, cumca acestu senatu in decursulu anului au pertractatu 10 cause disciplinarie, se iá spre scire.

Nr. 138. Relativu la aretarea despre defectele edificieloru de scóla de pe teritoriulu acestui consistoriu, in urm'a propunerii comissiunei,

Consistoriulu oradanu se insarcinéza, ca pe sesiunea prossima sinodala se arete cu cifre numerulu scóleloru corespundietorie si necorespundietorie precum si timpulu pe candu s'ar poté pune tóte scólele in stare corespundietórie.

Nr. 139. In privinti'a cartiloru si alte recuisite de scóla, se reportéza, cumca consistoriulu oradanu prin ordinatiunea s'a de sub Nr. 594|878. a dispusu ca recuisitele si cartile necesari de scóla, atatu pentru trebuintiele invetiatoriloru catu si a scolariloru, se li-se trimite singurateciloru scoli pe cont'a respectiveloru epitropii parochiali cu indetoria de a incassá dela parintii scolariloru pretiulu cartiloru distribuite intre scolari, si a versá astfeliu inderetru in cass'a epitropiei parochiali sumele erogate spre acestu scopu, carea mesura si pana acuma a datu rezultate bune si folosítórie.

Aceste dispusetiuni se primescu spre scire, si consistoriulu oradanu se impoternicesce a face si pe viitoriu cele ce le-va socotí de lipsa in acést'a privintia, acomodandu-se inse indrumatiuniloru ce s'au datu consistoriulu din Aradu.

Nr. 140. In privinti'a salarieloru invetiatoresci amintite in punct. 6 din reportu.

Consistoriulu din Orade se insarcina a luá sub revisiune salariele invetiatoresci in inticlesulu celoru dispuse in acést'a privintia facia de consistoriulu oradanu, si a cercá ameliorarea loru astfeliu, ca se nu lipsésca nici intru'nu locu barem minimulu prescriu de lege.

Nr. 141. Relativu la aretarea din reportu, din carea se vede cá 45 de statiuni invetiatoresci sunt in vacantia si nedeplinite din caus'a lipsei de concurenti,

Consistoriulu se insarcina ca pe calea protopresbiteriloru, din acele comune in cari sunt vacantiile, se indenne tineri a veni la preparandia, si atari tineri recomandati de consistoriulu din Orade se aiba possibil'a anteiatare in alumneu, pana atunci ce va pretinde necessitatea.

Nr. 142. In privinti'a frecuentarii regulate a scololoru, acelasi consistoriu reporta, ca a facutu tote dispu-setiunile legali si necesari, recercandu chiar si pre comitetulu administrativu din Biharea, ca se vina in ajutoriulu organeloru nostre scolari,

consistoriulu oradanu se insarcina ca se urgheze acesta cauza,

Nr. 143. Relativu la incunosctiarea din reportulu despre tienera de conferintie si cursuri inyetiatoresci,

consistoriulu oradanu se aviséza a se conforma dispu-setiuniloru aduse in acestu meritu la reportulu consistoriului aradanu,

Nr. 144. Cererea din reportu pentru votarea unei dotatiuni anuale de 200 fl. pe sem'a scoléi din Baiti'a,

se trimite la comissiunea epitropéscá,

Nr. 145. Presentandu-se reportulu asupra activitatii comissiunei anchetarie sinodale pentru revisiunea si censurarea cartiloru de scola, mai nainte de tote in privinti'a propunerii de a se infiintia „o scola de modelu“,

sinodulu decide a se constata inca odata necessitatea scoléi de modelu, si a se raportá despre acést'a la sinodulu viitoriu.

Nr. 146. Relativu la modulu de propunere a studii-loru in institutulu pedagogicu-teologicu,

sinodulu si esprima dorinti'a ca studiile propuse in acestu institutu se se tiparésca succesive,

Nr. 147. Relativu la introducerea unei noue ordine de studii in institutulu teologicu-pedagogicu,

consistoriulu aradanu se insarcina de a elahora si presentá in acést'a privintia la sesiunea viitorie sinodala unu proiectu de regulamentu.

Nr. 148. Partea reportului comisiunii anchetarie sinodali despre opurile premiate,

se primesce spre cunoscintia. Totodata aceasi comisiune anchetaria sinodala se insarcina a lucra si pe mai de parte indetorita fiindu de a examina si studiile propuse in institutul pedagogicu-teologicu, si a reporta despre activitatea sa si in acest'a privintia.

Nr. 149. Mihaiu Veliciu ca reportoru alu comisiunii petitiunarie da lectura asupr'a acestui reportu, in urm'a caruia petitiunea mai multoru locuitori din Cheriu pentru a-li se vota unu ajutoriu spre scopulu renovarii bisericeii,

se transpune respectivului consistoriu pentru a vota pe sem'a comunei bisericesci petente dupa impregiurari si potintia unu ajutoriu din sum'a destinata pentru ajutorarea bisericii.

Nr. 150. Petitiunea comunei Partia pentru a-i se vota unu ajutoriu spre ajustarea unei capele,

se transpune respectivului consistoriu pentru a fi luata in consideratiune dupa impregiurari.

Nr. 151. In privintia petitiunii comunei bisericesci Barra, pentru ca venitele din sessiunile parochiali pe anii 1879 si 1880 in locu de a intra in fondulu preotiescu se se verse in cass'a bisericeii,

se sustiene conclusulu sinodale relativu la predarea sessiuniloru din parochieele reduse la fondulu preotiescu.

Nr. 152. Petitiunea comunei bisericesci Baitia pentru ajutorarea bisericeii si scolei de acolo,

se transpune la consistoriulu oradanu pentru cuvenita luare in consideratiune.

Nr. 153. In privintia petitiunii lui Petru Sabo protopresbiterulu Meziadului, pentru a-i se conferi unu ajutoriu, mai alesu din caus'a, ca nu pote se-si incasseze competintiele sale de protopresbiteru,

sinodulu in cea ce privesce cererea de ajutorire ca atare, acest'a o relaga la fondulu preotiescu, totodata inse consistoriulu oradanu se insarcineza cu

luarea mesurilor de lipsa la incassarea competintelor protopresbiterali.

Nr. 154. Petitiunea comunei parohiale din Cilu pentru votarea unui ajutoriu pe sém'a edificarii bisericeii,

se transpune consistoriului pentru luare in consideratiune.

Nr. 155. Petitiunea lui Nicolau Vasiarhanu, parochu in Ciaba, pentru a-i se votá unu ajutoriu din fondulu preotiescu,

se reléga la fondulu preotiescu.

Nr. 156. Petitiunea comunei bisericesci Batta pentru unu ajutoriu de 400 fl. spre scopulu edificarii unei bisericeii si scóle nóue.

se transpune respectivului consistoriu pentru cuvenita luare in consideratiune.

Nr. 157. Rogarea mai multoru locuitori din comun'a Secusigiu pentru ordinarea investigatiunei in contra parochului Constantinu Istfanescu si invetiatoriului din locu Damaschinu Margineantiu,

se transpune consistoriului pentru procedere ulterióra competinta.

Nr. 158. Petitiunea mai multoru locuitori din Ictaru pentru nimicirea alegerii de invetiatoriu efeptuita in 12. novembre 1878. si pentru ordinarea unei nóue alegori,

se transpune consistoriului pentru deliberare si decidere competinta.

Nr. 159. Relativu la petitiunea comunci bisericesci Barateazu pentru miesiorarea conventiei episcopesci amesuratu numerului credinciosiloru de religiunea gr. or. din acést'a comuna, — din consideratiune, cá acésta conventia forméza dotatiunea episcopului, statorita prin lege:

Sinodulu nu póte incuviintiá acésta cerere.

Nr. 160. In privinti'a petitiunei lui Vincentiu Schelegianu preotu si asesoru consistorialu din Temisióra, pentru a i-se asemná sum'a de 66 fl. 66 cr. ca restu din salariulu seu de profesoru din anulu 1874|5, — din consideratiune, cá acésta cauza este decisa prin hotarirea consistoriului diceesaru adusa sub Nr. 1394|1877,

Sinodulu decide, ca acésta rugare se se restituie petentelui.

Nr. 161. Mircea V. Stanescu ca reportoriu alu comisiunei organisatórie arata, ca reportulu presintatu la acestu sinodu din partea consistoriului plenariu din Aradu este prea pucinu lamuritu mai alesu in ceea ce privesce datele statistice, in carea privintia reportulu se marginesce in anuniarea acea, ca in decursulu anului scolariu 1878 a tienutu trei siedintie, in urm'a propunerii comisiunei,

Sinodulu indruma consistoriulu aradanu, ca pe viitoriu se-si presenteze reportulu seu mai detaiatu.

Nr. 162. Relativu la mesurile luate si mentionate in reportu in cestiunea monastirei Hodosiu-Bodrogu in contr'a reclamirii acestei monastiri din partea ierarchiei serbesci, acést'a pretensiune o a declarat de nefundata si lipsita de temei legal, catra cari Preasanti'a Sa parintele Episcopu diecesanu a mai adausu din partea sa si acea, ca pe bas'a diplomei de la Maiestate, si a juramentului depusu in manile Maiestatii Sale, Preasanti'a Sa ca archiereu este obligatu, dara chiaru si resolutu a pastrá cu tóta santieni'a intregitatea eparchiei sale, la carea apartiene si monastirea Hodosiu-Bodrogu,

se primesce spre scire cu recunoscintia, si se recomenda si pe viitoriu asemenea procedura energiosa in acésta cauza.

Nr. 163. Reportulu despre alegerea de profesori la institutulu pedagogicu-teologicu, de dupa care in 11|23. iuliu 1878 pentru catedr'a teologica s'a alesu Vincentiu Mangr'a, éra la catedrele preparandiali vacante pentru sciintiele naturali: Teodoru Ceontea si pentru cele pedagogice Dr. Lazaru Petroviciu,

se primesce spre cunoscintia.

Nr. 164. Relativu la insarcinarea sinodului de sub Nr. 169 din 1878 in caus'a fondatiunei „Elena Ghiba Birta“, acelasi Consistoriu plenariu repórta, ca spre scopulu elaborarii unui proiectu despre modalitatea si regularea eserciarii controliei bisericesci competente a supra administrarii acestei fondatiuni a alesu o comisiune de cinci; in urm'a propunerii comisiunei organisatórie

Sinodulu primesce spre sciintia alegerea comisiunei; consistoriulu totodata se insarcineza inse, ca

se reporteze la sesiunea prossima sinodala despre indeplinirea in intregu cuprinsulu seu a conclusului sinodale de sub Nr. 169/1878, si a nume : deca acelu proiectu este deja pregatitu, si deca apelat'a referitoric la controvers'a de remunerare a fiscului cu 1920 fl. s'a inapoiatu si cu ce resultatu de la consistoriulu metropolitanu, si deca a sositu apelata se reporteze si despre mesurile, ce a luatu consistoriulu aradanu in cadrulu hotarirei forului apelatoriu.

Cu acést'a siedintia se ridica, si cea prossima se anuncia pe mane la 10 óre demaneti'a.

Acestu protocolu s'a cetitu si s'a autenticatu in siedinti'a comissiunei de autenticare, tienuta in Aradu la 24 aprile 1879.
8 maiu

Ioanu Metianu *m. p.*
Episcopu.

Nicolau Oncu *m. p.*
notariu.

Lazaru Ionescu m. p.
Mircea V. Stanescu m. p.
Vasiliu Paguba m. p.
Georgiu Popa m. p.
Ioanu Moldovanu m. p.

Siedinti'a VII.

tienuta in 15/27. aprile 1879. Presiedinte : Preasanti'a Sa Domnulu Episcopu Ioanu Metianu. Notariu: Ioanu Damsia.

Nr. 165. La ordinea dilei fiindu continuarea referadei de la comissiunea scolara, referintele Ioanu P. Desseanu, reportéza asupra scrisórei Preasantiei Sale parintelui Episcopu dd. 6. aprile a. c. Nr. 72. pres. prin care arata: cumcá conformu decisului sinodalu de sub Nr. 173 din anulu trecut in caus'a inspectiunei scolari, au impartitu dieces'a in 10 cercuri, si a numitu 10 comisari consistoriali spre visitarea scóleloru. Dintre acesti'a numai 8 au cercetatu unele scoli din cercurile lor. Din resultatulu acelei visitari vediendu-se, cá o parte a scóleloru nóstre nu sunt intru tóte satisfacatórie — Comissiunea propune : conformu decisului sinodalu de sub Nr. 173 din anulu trecutn se se

aléga unu individú aptu sub titlu de inspectoru generalu diecesanu de scóle, fiindu deja acestu postu inca de anu de sub Nr. 159 sistemisatu, si totodata se se indrume consistoriulu aradanu se elaboreze si se puna in aplicare provisoría unu regulamentu in privinti'a sferei de activitate a inspectorului generalu, care regulamentu apoi se se substérna la sinodulu viitoriu spre aprobare. — Sinodulu dupa desbatere lunga, primesce propunerea lui Iosifu Goldisiu, cu adausulu lui Paulu Rotariu si enuncia dreptu decisu :

Essecutarea conclusului sinodalu Nr. 173 din anulu trecutú se tiene de asta data in suspensú pana la alte dispuzetiuni sinodali ; éra pana atunci consistoriulu este avisatu a se folosi de protopopi ca inspectori tractuali ori si de alti individi apti dandu-li-se din bugetulu stabilindu pentru isspectiunare câte unu pausialu modestu spre acoperirea speseloru de caletoria.

Nr. 166. Comissiunea scolara prin reportoriulu G. Popa propune o adresa catra dieta contr'a introducerii limbei unguresci ca studiu obligatoriu.

Sinodulu incredintiéza comissiunei scolari compunerea adresei catra dieta.

Nr. 167. Comissiunea scolara prin referintele ei V. Paguba reportéza despre rogarea reuniunei invetiatoriloru din dieces'a Aradului, in caus'a imbunatatirei salarieloru invetiatoresci, si in caus'a fondului de pensiuni. Reuniunea repetiesce cererile ce le-au asternutu venerabilului sinodu in anulu trecutú in privinti'a pensiuniloru si a salarieloru. — Comisiunea propune si sinodulu enuncia ca decisu :

Caus'a pensiuniloru fiindu tratata intru'nu decisu anterioru, de asemenea ameliorarea salarieloru fiindu resolvita prin altu decisu anterioru, reuniunea invetiatorésca se aviséza la acele decise. Totodata sinodulu pronuncia prin acést'a, ca de cinosura consistorieloru, cumcà salariele invetiatoriloru, se potu numai imbunatatí, dara nici de cum si sub nici unu titlu miciorá.

Nr. 168. La ordinea dilei urméza reportulu comissiunei sinodale in caus'a fonduriloru comune, despre revisiunea reportului generalu alu Epitropiei provisorie pe anulu 1878. Referintele comissiunei Nicolau Zigre cetesce repor-

tulu comisiunii miste esmise spre revisiunea ratiociniului fondurilor comune pe anulu 1877, care reportu se alatura la protocolu sub lit. C. in firulu carui'a se propune aprobarea acelu'a si darea de absolutoriu pe partea Epitropiei, — din partea acestei comisiuni se propune ca conclusu si sinodulu primesce :

Se apróba socotile epitropiei provisorie a fondurilor comune pe anulu 1877 si se dá absolutoriu pentru acelea pe partea numitei epitropii, éra sum'a erogata de 249 fl. 54 cr. preste bugetulu anualu din motivele produse se incuviintiéza ulteriorminte.

Nr. 169. Din incidintele reportului premisu spre revisiunea socotiloru pe anulu 1878 se propune si sinodulu primindu propunerea dispune :

Se emite éراسi o comisiune de doi membri, anume se alegu : Davidu Nicóra si Mihaiu Veliciu, cari impreuna cu esmisii diecesei Caransebesiului in decursulu anului se revéda socotile pe anulu 1878. avendu a reportá pe sesiunea prossima sinodala.

Nr. 170. Pentru mai buna asigurare a averiloru hipotecarie la epitropia, Vasiliu Paguba face o propunere, care primindu-o sinodulu o enuncia ca decisu :

Debitorii fonduriloru suntu deobligati din anu in anu a documentá celu multu pana la finea lunei Iuniu a fiesce-carui anu, cà au depuratu tóte sarcinile publice de statu, si comunali aruncate pe anulu espiratu, avendu epitropi'a fonduriloru comune a abdice pretensiunile facia de acci detorasi, carii n'au satisfacutu la timpulu seu despusectiunei presinte.

Nr. 171. Se dá cetire reportului generalu alu epitropiei provisorie despre activitatea din 1878.

Luandu-se la cunoscentia reportulu generalu despre activitatea epitropiei fonduriloru comune se constata prin conclusu : cumca epitropi'a intru acordarea imprumuturiloru si in administrarea fonduriloru in decursulu anului 1878. au procesu si s'au conformate regulamentului si concluseloru sinodali.

Nr. 172. Se prezinta proiectula de bugetu alu epitropiei fondurilor comune pe anulu 1879, — din partea comisiunii se propune si sinodulu primesce:

Se incuviintieza bugetulu proiectatu din partea Epitropiei pe anulu 1879 si se alatura la protocolu si a nume :

a) Salariile :

1. Presiedintelui	200 fl. — cr.
2. Cassariului	200 „ — „
3. Iurisconsultului.	200 „ — „
4. Contabilului.	1000 „ — „
5. Notariului	800 „ — „
6. Curatorului	120 „ — „

b) Diverse :

7. Diurne si viaticu membriloru Epitropiei	800 „ — „
8. Spesele comisiuniloru revizorie si scontratorie	200 „ — „
9. Diurne scrietoriului	100 „ — „
10. Chiri'a localitatii biroului	200 „ — „
11. Pentru lemne de focu	60 „ — „
12. Pentru mobile si recuisite	30 „ — „
13. Spese cancelariali si de posta	200 „ — „
la olalta	4110 fl. — cr.

Nr. 173. La invitarea Preasantiei Sale parintelui Episcopu,

sinodulu indruma pe Epitropi'a fondurilor comune ca in viitoriu se nu mai dee Remuneratiuni oficialiloru sei, ci candu va vedé ca o remunerare este motivata atunci se faca in ast'a privintia propunere la sinode, rezervandu-se acestor'a se voteze remuneratiuni candu si precum voru aflá cu cale.

Nr. 174. La reportulu Epitropiei in caus'a ofertului comunei politice Lugosiu spre depurarea restantiei din auct'a de pe anii pana la 1872.

urmare subverséza desconsiderarea §-lui 112 din Statutul organicu, alegerea asesorilor Nicolau Zigre si Paulu Popu sè se nullifice, ér dintre Simeonu Bica si Teodoru Filipu in sensulu suscitatuului §., unulu sè se eschida, respective provóce a renunciá.

Preasanti'a Sa promite a cercetá gradele de rudenía, dintre asesorii de susu, si conformu resultatuului a dispune in meritulu obiectuluui.

Nr. 181. Paulu Popu ales de asesoru in senatulu scolasticu dela consistoriulu oradanu, chiar de n'ar fi in rudire cu Petru Sabo, precum se afirma in propunerea de mai susu, renuncia dela asesoratulu ce i-a oferitu increderea sinoduluui.

Se iá spre eunoscintia.

Nr. 182. Comissiunea scrutinatória esmisa pentru eruarea resultatuului ce privesce pre consistoriulu aradanu, prin referintelo Nicolau Zigre reportéza si

Sinodulu iá eunoscintia despre acestu resultatu dechiarandu alesi de asesoru referinte in senatulu scolasticu pre Dr. Georgiu Popa ; asesori onorari in acelasí senatu din cleru pre : Meletiu Dregheciu, Ioanu Russu, Georgiu Cratiunescu, Demetriu Popa si Paulu Tempea ; dintre mireni : Dr. Paulu Vasiciu, Dr. Atanasiu Siandoru, Ioanu P. Desseanu, Iosifu Popovicu, Vincentiu Babesiu, Iosifu Botto, Mircea V. Stanescu, Teodoru Ceontea si Ioanu Ardeleanu ; apoi in senatulu epitropescu de asesoru referinte pre Ioanu Moldovanu ; de asesori onorari din cleru pre : Constantinu Popovicu, Iosifu Gradinariu, Antoniu Todorescu, Mihaiu Sturz'a si Sigismundu Bozganu ; ér dintre mireni pre : Alessiu Popovicu, Demetriu Bonciu, Luca Calaccanu, Damianu Dragonescu, Mihaiu Veliciu, Dr. Nicolau Oncu, Georgiu Fogarasi, Davidu Nicóbra si Alesandru Peciáanu.

Defigendu-se siedinti'a prossima pe mane demaneti'a la 9 óre, dupa cetirea si autenticarea protocolulu de facia, siedinti'a se ridica.

Ioanu Metianu *m. p.*
Episcopu.

Ioanu Popu *m. p.*
notariu.

Siedinti'a IX.

s'a ținutu in 16|28. aprile 1879. Presiedinte Preasanti'a Sa Domnulu Episcopu. Notariu: Paulu Popu.

Nr. 183. Ioanu Belesiu reportorulu comissiunei epitropesci dà cetire reportului despre activitatea senatului epitropescu de la consistoriulu aradanu de pe anulu 1878; din acest'a resulta, că la acestu senatu au intratu 734 esibite, éra din anulu 1877 au remasu in restantia 21 de piese, dintre cari in celea 10 siedintie ținute sub decursulu anului s'au pertractatu si deliberatu meritorialu 291, éra presidialu s'au superatu 216, celelalte piese 248 la numeru se referescu la incassarea pretensiuniloru fonduriloru si fundatiuniloru, prin urmare că din acestu anu nu a remasu nici una restantia.

Sinodulu iá la cunoscintia.

Nr. 184. Referitoriu la punctulu alu doilea din reportulu consistorialu, unde se arata că sub decursulu anului 1878, s'au revediatu 148 socoti bisericesci, si s'au respinsu 61, — din socotile oficieloru protopresbiterali s'au revediatu 2, — din socotile cultelor de pe la comunele bisericesci s'au revediatu si aprobatu 19 si s'au respinsu 6; — din socotile fonduriloru scolare s'au revediatu si aprobatu 2 si s'au respinsu 1, — in fine că din preliminariele anului 1878 s'au censuratu si aprobatu 108 bucati, — comissiunea propune, si

Sinodulu iá la cunoscintia cu acea observare, că dupa ce din acte s'a constatatu, că multe comune bisericesci nu si-au aretatu socotile loru anualu pentru revisiune, consistoriulu este insarcinatu a procede rigorosu facia de acele comune bisericesci, cari au neglesu insinuarea socotiloru respective facia de organele sale.

Nr. 185. La punctulu alu treilea din reportu prin care se face cunoscutu, că conformu decisului sinodalu 89./878. s'a transpusu directiunei gimnasiului din Bradu sum'a votata de 1000 fl. v. a. pentru care directiunea a adresatu in cóce o adresa de multiamita.

Se iá spre scire.

Nr. 186. Cu referintia la punctulu alu patrulea alu reportului in care se arata, că in sensulu conclusului sinodalu

99/878. prin cerculariulu din 13. iuliu Nr. 1244 au fostu indatorate tóte comitetele parochiale, ca sub respundere se asigure tóte obligatiunile detorasiloru de la 40 fl. in susu prin intabulare, ér de aci in josu prin doi garanti (chizesi), — inse conspectulu sumariu despre averile bisericesci pe anulu 1878 nu s'a potutu pregati si substerne, — dupa ce comissiunea s'a convinsu cá banii bisericiloru nu numai cá suntu neasigurati, ba in celea mai multe casuri suntu periclitati — propunendu comissiunea

Sinodulu indatoréza pre consistoriu, ca se indrume oficiele protopresbiterali a aretá fidelu starea baniloru bisericesci, si anume: se faca cunoscutu tóte acelea comune bisericesci unde banii suntu periclitati, — in cari comunitati apoi despre asigurarea baniloru bisericesci va avé a se ingrigí consistoriulu diecesanu in modulu carele lu-va aflá mai corespundictoriu, — si in fine se recomende comuneloru bisericesci mai avute de bani se-si elóce banii in realitati fructifere, cari dau prospecte de o garantia mai buna decatu darea de imprumuturi pe obligatiuni.

Nr. 187. Referitoriu la punctulu 5. din carele apare cá amesuratu conclusulu sinodalu Nr. 100/878. s'a paratu conspectulu fundatiuniloru bisericesci si scolarie, in sensulu carui'a capitalulu fundatiuniloru bisericesci face 20.348 fl. 68 cr., — capitalulu fundatiuniloru scolarie face 25.491 fl. 22 cr.; in realitati 117 jugere câte de 1200° quadrate, ér fundatiunile scolare intintiate prin segragarile urbariali facu 7399 fl. 23 cr. — comissiunea propune, si

Sinodulu iá la cunoscentia cu acelu adausu, cá dupa ce din reportulu consistorialu nu apare, cá in cátu suntu asigurate acestea fundatiuni, consistoriulu e indrumatu a face dispusetiune ca fundatiunile neasigurate, inea in decursulu acestui anu se se asigure, si apoi pe anulu venitoriu se aduca unu raportu fidelu despre starea asigurarei acelora.

Nr. 188. Punctulu 6. alu reportulu consistorialu despre primirea fundatiunei fericitului Georgiu Popa pentru biseric'a din Galsia in suma de 1016 fl. v. a. si elocarea ei spre sanctificare in cass'a de pastrare I. aradana, la propunerea comissiunei,

se iá la cunoscentia, si totodata se indruma consistoriulu, ca fatia de acésta fundatiune se procéda pre mai departe conformu dispusetiuniloru din testamentulu fericitului Georgiu Popa.

Nr. 189. Punctulu 7. alu reportului — dupa ce ulterioru se arata prin oficiulu protopresbiteralu a Temisiorii testamentulu fericitului Lazaru Scarlato, in sensulu carui'a tóta averea imobila constatatória din dóue case in Temisióra s'a testatu unei fundatiuni pentru infiintiarea aloru 6. stipendii à 200 fl. cate unulu si anume pentru 3 tineri romani si 3 tineri serbi, care lasamentu inse se va preface in fundatiunea atinsa numai dupa maritagiulu eventualu mórtea sociei testatorelui Scarlato, care fundatiune apoi va fi a se administrá de comun'a bisericésca serba din orasiulu internu cu comun'a bisericésca romana din suburbiulu Fabricu, cari totodata in contielegere voru distribuí si stipendiile, — propunendu comissiunea,

Sinodulu iá la cunoscentia cu aceea, cà i-se impune consistoriului a tiené in evidintia ridicarea la valóre a atinsului testamentu pentru realizarea infiintiandei fondatiuni, avendu totodata acelasi consistoriu a se ingrigí despre pertractarea lasamentului fundatorelui.

Nr. 190. Referitoriu la punctulu 8. alu reportului, prin care se notifica cà in conformitate cu conclusele 137 si 142 sinodale din 1878, comuneloru Almasiu, Cilu si Chisdia li s'a datu unu ajutoriu de cate 200 fl. v. a. la edificarea bisericeloru ; la propunerea comissiunei

se iá la cunoscentia.

Nr. 191. Punctulu referitoriu la socotile fundatiunei Zsigaiane din Orade pe anii scol. 187⁴/₅—187⁷/₈, cari cu conclusulu sinodale 175 din 1878 s'au retrimisu consistoriului din Aradu spre censurare — dupa ce acelea au obtienutu censurare si aprobare consistoriala, éra manipulantelui Nicolau Diamandi i-s'a datu absolutoriu — la propunerea comissiunei,

Sinodulu iá spre scire.

Nr. 192. Punctulu despre manipularea fonduriloru si fundatiuniloru diecesane, si a nume computulu, din care

resulta că fondulu generalu eparchialu are in percep- tiune	15,372 fl. 92 ¹ / ₂ cr,
din care subtragendu-se erogatiunea de	<u>11,243 „ 58 „</u>
restulu cassei face	4,129 fl. 34 ¹ / ₂ cr.
catra care adaugendu-se restantiele diverse aflatórie la comunele nóstre bisericesci de	<u>41,463 „ 46¹/₂ „</u>
activ'a fondului cu finea anului 1878 face	45.592 fl. 81 cr.

la propunerea comisiunei,

se ia la cunoscentia cu urmátóriele modificari :

a) referitoriu la computulu, unde se aréta, că fondulu intercalariu predatu fondului institutului pedagogicu-teologicu inea de la anulu 187³/₄, pe bas'a unei imprumutari, — ar detóri fondului generalu 1082 fl. 35 cr. se decide stergerea acestei sume din socotile fondului generalu, deórece sinodulu prin conclusulu dela an. 1875 a dispusu, ca acelu fondu intercalariu sè se dee fondului pentru edificarea institutului ped-teologicu, si care prin acésta dispusctiune a incetatu a mai esiste ca atare :

b) cu privire la punctulu computului, că fondulu fóiei „Lumin'a“ inea detoresce fondului generalu cu 1273 fl. 56 cr. din anii 1873 pana 1875, dupa ce comisiunea sinodala s'a convinsu, că consistoriulu conformu conclusului sinodalu de sub Nr. 114 din 1878 au probatu cu tóta rigórea efectuarea incassarii restantielor, inse fara succesu, in considerare că inducerea acestei pretensiuni si pe mai de parte in socoti, ar ingreuia numai portarea acelora, se decide stergerea acestei sume din evidenti'a de pretensiuni ;

c) Referitoriu la punctulu 5 despre detori'a de 30 fl. imprumutata pe obligatiune neasecurata preotului din Dobresci Ioanu Popoviciu, se indruma consistoriulu a intreprinde pasii necesari la incassarea acestei pretensiuni, eventualu a eruá impossibilitatea incassarii, si la acestu casu a veni cu propunere la sinodulu venitoriu pentru stergerea acestei pretensiuni ;

d) relativu la punctele 6, 7 si 8 despre cantulu sumeloru incassate si restantie din repartitiuni, adeca din spesele congressuali, sinodali si contribuirea de 3 cr. si anume: cà din restanti'a speseloru congressuali de 7054 fl. 90 cr. s'a incassatu 440 fl. 76 cr., remanu restu 6.614 fl. 14 cr.; din restanti'a speseloru sinodali de 2347 fl. 81¹/₂ cr. s'a incassatu 131 fl. 92 cr., remane restu 2215 fl. 89¹/₂ cr., — din restanti'a contribuiei de 3 cr. de 16919 fl. 76 cr. s'a incassatu 374 fl. 69 cr., a remasu restantia 16.545 fl. 75 cr., restanti'a totala 25.375 fl. 78¹/₂ cr., din care suma — dupa ce unele officii protopopeschi au facutu licuidare, vin si ceru stergerea sumeloru ne'ncassavere din restantia, in sensulu carei'a ar fi a se sterge o suma de 5184 fl. 38¹/₂ cr., acèsta stergere se incuviintieza, era consistoriului i se impune, ca prin organele sale, se incasseze cu tóta rigórea sum'a remasa dupa efectuirea acestei stergeri, si se indrume si pre celelalte officii protopresbiterale a efectuí licuidarea conformu conclusului sinodalu Nr. 107 din 1878;

e) cu referintia la punct. 9, cà din contribuirea de 1 cr. de pe anulu 1878. staverita la 11.040 fl. 26 cr. s'a incassatu 1066 fl. 71 cr., si deci restéza 9973 fl. 56 cr. dupa ce acèsta competintia anuala stà in dispropoitiune cu incassarea, desí sumele eiectate pe singuratecile comune bisericesci suntu asia de moderate, in câtu ne'ncassarea regulata a acelora numai negligintiei absolute a organeloru se pôte imputá, este insarcinatu consistoriulu a indrumá cu tóta rigórea pe officiele protopresbiterale, ca atatu restantie de pe anii trecuti, câtu si sumele prescrise pentru anulu currence pana la finea lui decembre din acestu anu se le incasseze, eventualu se arete causele nedelaturavere pentru cari nu se pôte efectuí incassarea.

Nr. 193. Referitoriu la tacs'a de 50 cr. de la cununii, din sum'a de 3469 fl. 80 cr., a incursu 537 fl. 90 cr., si restéza 2931 fl. 90 cr., — la propunerea comissiunei,

Sinodulu si la acestu casu constata o irregularitate si neglijintia din partea organeloru ce suntu incredintiate cu incassarea tacei de 50 cr. de la cununii, deórece venitul acest'a nu póte avé restantia, si deci este avisatu Consistoriulu, ca pe viitoriu sub greumentu de responsabilitate se indrume pre oficielo protopresbiterale, se faca aretare despre tóte casatoriile, si a nune si despre acelea, de dupa cari nu se póte solví tacs'a, — ér ce se atinge de restantielo de pana aci, consistoriulu se ordinezze corectare, cà unde si ce póte fi pedec'a la administrarea tacei, — ér pentru venitoriu incassarea acelei tace se se incredintieze protopresbiteriloru.

Nr. 194. Cu referintia la restantielo vechi aretate in suma de 796 fl. din competintiele pentru esaminele de calificatiune, investituri si intaririle preotiloru si invetiatoriloru, — la propunerea comissiunei

se decide ca acésta suma se se stérgea din socotile fondului generalu, si consignarea despre restantielo competintieloru obvenite dela esaminele de calificatiune a teologiloru si intarirea preotiloru in parochii la fondulu preotiescu, — ér restantielo invetiatoriloru la fondulu de pensiuine a invetiatoriloru, — transpunendu-se astfelu cu tóte drepturile active si passive dela fondulu generalu in possessiunea si proprietatea acestoru fonduri.

Nr. 195. La cestiunea ratiociniulu despre ajutoriulu de statu de 8.550 fl. pentru consistoriulu din Aradu,

luandu-se la cunoscentia se apróba, si pe calea competinta se asterne Inmaltului Ministeriu de cultu si invetiamentu.

Nr. 196. Ratiociniulu despre venitele si spesele instructiunei pe anulu 1878, din care se vede unu venitu de 22.450 fl. 2 cr. erogatiune 18.747 fl. 99 cr. si astfelu o remanentia de 3.702 fl. 3 cr., — la propunerea comissiunei

se iá la cunoscentia cu aceea, cà in câtu din positi'a referitória la spesele preliminate in 1500 fl. pentru alunneulu preparandialu se vede cà s'a spe-

satu mai multu cu 960 fl. 98 cr., ér la positi'a 6. se constata cà preste sum'a de 200 fl. preliminarata pentru emissiuni in cause scolari, s'a spesatu mai multu cu 48 fl. 10 cr., aceste suprasolviri ulterioari se incuviintieza.

Nr. 197. Referitoriu la fondulu residentialu care constà in totalu din 26.927 fl. 74 $\frac{1}{2}$ cr., la propunerea comissiunei

se ià la cunoscintia cu acea observare, ca consistoriulu se nisuesca ca interesele la espirarea terminelor chiar si pe cale legala se le incasseze.

Nr. 198. Referitoriu la reportulu despre fondulu instructu care in totalu constà din 13.334 fl. 15 cr., la propunerea comissiunei

se ià la cunoscintia cu acea observare, cà de-orece unele obligatiuni suntu neasigurate, se indruma consistoriulu se efeptuesca la totu casulu asigurarea acelor obligatiuni, ér cu referintia la interesele restante se nisuesca ca acelea indata la espirarea termineloru se le incaseze chiar si pe calea legala.

Nr. 199. Referitoriu la acea parte a reportului, cà dupa ce pretensiunile fondului instructu statatorie sub procesu inca nu suntu incassate, prin urmare consistoriulu n'a potutu satisfacé conclusului sinodalu 109 din 1878 pentru de a escontentá pretensiunea epitropiei fonduriloru comune in suma de 1264 fl. 48 cr. si interesele, la propunerea comissiunei

se ià la cunoscintia.

Nr. 200. Cu referintia la starea fondului tasului alu II clericalu, care cu finea anului 1878 constà din 2289 fl. 7 $\frac{1}{2}$ cr., — la propunerea comissiunei

se ià la cunoscintia cu acea observare, cà dupa ce s'a constatatu, cà si la fondulu acest'a s'au facutu imprumutari reciproce, pentru incungiurarea greutatiloru in socoti, se indruma consistoriulu pe venitoriu a complaná respective a licuidá astfeliu de pretensiuni duse in socotile unui fondu pe cont'a altui fondu, avendu apoi consistoriulu a observá aceste dispositiuni la tôte socotile.

Nr. 201. Ce se atinge de motivele asternute ca scusa din partea consistoriului, că „de aceea n'a potutu incheiá evidenti'a despre pretensiunile fondului tasului alu II. pe anulu 1878. de órece i lipsescu datele, neprimindu reporturile, promite inse că conformu conclusului sinodalu 110 din 1878, acestea le va substerne sinodului prossimu, la propunerea comissiunei

Sinodulu iá la cunoscintia cu aceea, că dupa ce s'a observatu, că nici la acestu fondu nu se incasséza regulatu venitele curinte prescrise, este indrumatu consistoriulu, ca la incassarea acelor'a se procéda câtu mai riguros.

Nr. 202. Reportulu că fondulu tasului III. preparandialu cu finea anului 1878 consta din sum'a de 1295 fl. 7 $\frac{1}{2}$ cr., la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia totu cu observarile din punctulu precedente.

Nr. 203. Scus'a consistoriului, că evidenti'a veniteloru tasului III pe anulu 1878 din lips'a mai multoru reporturi nu o a potutu pará si aratá conformu decisului 111 din 1878, ci promite substernerea acelei'a la sinodulu prossimu, la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia.

Nr. 204. Reportulu despre fondulu capelei episcopesci din Aradu-Gaiu, că adeca acela cu finea anului 1878 constá din sum'a de 279 fl. 6 $\frac{1}{2}$ cr. v. a., ce o posiede fondulu ca pretensiune activa la comun'a bisericésca gr. or. rom. din Aradu-Gaiu, — la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia.

Nr. 205. Reportulu că fondulu bibliotecci preparandiale cu finea anului 1878 constá din unu capitalu de 286 fl. 77 cr. v. a. elocatu in cass'a de pastrare L aradana, — la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia.

Nr. 206. La intrebarea facuta de Mircea V. Stanescu, Preasanti'a Sa parintele Episcopu dede desluciri cu referintia la caracterulu oficiale alu fóiei „Biserie'a si Scól'a“, apoi M. órea V. Stanescu face urmatórea propunere : considerandu, că la intrebarea facuta inaltulu presidiu a bine-

voitu a declará, cà fóia „Biseric'a si Scól'a“ este organu oficiale diecesanu,

considerandu, cà astfeliu fiindu, avea se intre in raportulu si socotile consistoriului aradanu, — dar

considerandu, cà despre starea ei materiala, a nume despre venitele ei din abonamente si concurse, si despre spesele ei, pana acum consistoriulu aradanu nu a facutu acestui sinodu nici unu reportu

propun = :

a se avisá consistoriulu aradanu, ca pe sesiunea venitoria a sinodului se prezenteze raportu detaiatu despre venitele si spesele, precum si in generalu despre intrég'a stare a fóiei oficiale „Biseric'a si Scól'a“.

Sinodulu primesce acésta propunere si o ridica la valóre de conclusu.

Nr. 207. Referitoriu la repórtele parintiloru proto-popi ale tracturiloru Beiului, Popmezeu, Beliu Lunca si Pestesiu, asia si a unoru particulari cari ceru stergerea restantielor din fondulu fóiei „Lumin'a“ ce ar face o suma de 1335 fl. 22 cr. v. a., la propunerea comisiunei

Sinodulu incuviintiéza stergerea ceruta.

Nr. 208. Reportulu cà fondulu pensiuniloru invetiatoresci constà din perceptiuni si obligatiuni de totu din 871 fl. 13 cr.; ér din pretensiuni din eiectarea competintiei singarateciloru invetiatori in suma de 6956 fl. 16 cr. v. a., la propunerea comisiunei

se iá la cunoscintia.

Nr. 209. Reportulu cà fondulu sinodalu congresualu cu finea anului 1878 constà din 2308 fl. 20 cr. v. a., la propunerea comisiunei

se iá la cunoscintia.

Nr. 210. Referitoriu la reportulu cà fondulu edificului institutului pedagogico-clericale cu finea anului 1878 constà din 4135 fl. 18 $\frac{1}{2}$ cr. v. a., la propunerea comisiunei

se iá la cunoscintia pe langa urmatóriele observari :

ca interesele se se incasseze cu cea mai mare strictétia indata dupa espirarea terminului solvirei lor macaru si pe cale legala ;

ca sè se licuideze si sè se incasseze mulțele si contribuírile neincassate, facendu-se prin consistoriu la prossimulu sinodu reportu finale despre resultatu.

Nr. 211. Reportulu cà fundatiunea lui Patriciu Popesculu cu finea anului 1878 consta din o suma de 212 fl. 21 cr. v. a. in bani gata elocati in cass'a de pastrare I. aradana, la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia.

Nr. 212. Reportulu cà fundatiunea Popoviciu-Paffyana cu finea anului 1878 constà in bani gata din sum'a de 12.748 fl. 69 $\frac{1}{3}$ cr., la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia pe langa urmatóriciele observari :

ca sè se incasseze rigorosu procentele de locu dupa espirarea terminului solvirei lor si se nu se erte sporirea acelora din anu in anu.

Nr. 213. Reportulu cà fundatiunile lui „Fauru“ din Oradea-mare si Lipova cu finea anului 1878 a statu din sum'a de 7089 fl. 6 cr. v. a., la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia cu observarea cà pe viitoriu consistoriulu va avé a face reportu separatu despre aceste doue fundatiuni de olalta.

Nr. 214. Reportulu cà fundatiunea „Forray“ din Soborsinu cu finea anului 1878 a constatu din sum'a de 550 fl. 37 cr. v. a. la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia.

Nr. 215. Reportulu cà fundatiunea Elenei Ghib'a Birta cu finea anului 1878 a avutu unu capitalu de 49.604 fl. 35 cr., din cari 48.000 fl. apartienu la fundatiunea capitala, éra 1604 fl. 35 cr. la reserv'a aceleiasi fundatiuni, la propunerea comissiunei

se iá la cunoscintia.

Nr. 216. Conspectulu sumariu despre tóte fondurile, fundatiunile si depositetele aflatóricie la consistoriulu aradanu, din care apare cà capitalele comunelor de-

positate facu	6821 fl. 29 cr.
in obligatiuni	1281 „ 38 „
éra in 'aui gata	62 „ 24 „
de totu	<u>8164 fl. 91 cr.</u>

starea activa a tuturor fondurilor si fundatiunilor diecesane cu finea anului este :

in bani gata	3.648 fl. 48	cr.
in cass'a de pastrare	44.750 „ 27	„
in obligatiuni	28.055 „ 75 ¹ / ₂	„
in pretensiuni	56.406 „ 02 ¹ / ₂	„
la olalta .	<u>132.860 fl. 53</u>	cr.

la propunerea comisiunei

se ia la cunoscintia.

Nr. 217. Reportulu cu referintia la socot'a monastirei Hodosiu-Bodrogu pe a. 1877 dupa ce a sositu asia de tardiu, in catu n'a mai fostu timpu pentru censurarea ei, consistoriulu promite pe viitoriulu sinodu a o substerne, in sensulu propunerii comisiunei,

se ia la cunostintia cu observarea ca consistoriulu pe venitoriu se se ingrigesca despre pararea socotiloru in limb'a romana.

Nr. 218. Din socotile fondului instructiunei institutului pedagogico-teologicu, asia si din socotile fondului sinodalu-congresualu observandu-se, ca in acele socoti se induce si arunculu de 1 cr., si din tacsele de cununia ore care quota, care impregiurare se vede ca ingreuna portarea socotiloru, fiindu ca competintiele acestea se porta in socotile mai multoru fonduri, era restantiele din aceste contriburi se tienu in evidintia in 3 socoti, si a nume: in a fondului generalu, in a fondului instructiunei si in a fondului sinodalu-congresualu, — la propunerea comisiunei

Sinodulu cu straformarea conclusului seu de sub Nr. 209 din 1877 p. c. adusu in acest'a privintia, in loculu cuotei, pentru viitoriu statoresce a se esolvi din fondulu generalu pentru fondulu instructiunei pedagogico-teologice 600 fl. er pentru fondulu sinodalu congresualu 200 fl. v. a.

Nr. 219. Comisiunea sinodala in firulu lucrariloru sale venindu la convingerea, ca Consistoriulu cu referintia la darea de imprumuturi nu are nici unu regulamentu, propune si

Sinodulu indruma pre Consistoriu la elaborarea unui regulamentu, in sensulu carui'a pe venitoriu va ave a procede la darea imprumuturiloru.

Nr. 220. Cu referinția la reportul despre rogarea reprezentanței gimnasiului din Bradu pentru votarea unui ajutoriu de 800 fl., la propunerea comisiunii

Sinodul din motivul că în bugetul anului curente nu resulta prisosinția, — rogarea nu o poate încuviința.

Nr. 221. Reportul despre decisiunea de sub Nr. 3474 din 1879 alu Tribunalului reg. ca autoritate de carti funduarie, în înțelesul cărui s'a stersu pretensiunea de 1500 fl. a diecesei aradane intabulata pe realitățile de sub Nr. 2917 a protocolului cartii funduarie din Oradea-mare, — la propunerea comisiunii

se ia spre scire.

Nr. 222. Reportul despre carthia Preasantei Sale Domnului Episcopu diecesanu, în carea se notifica că conformu indemnării primite dela sinodul eparchialu prin conclusul de sub Nr. 102 din 1877, a întreprinsu pașii necesari pentru edificarea resiedinței episcopesci în locul acel'a, unde se afla acum, cumpelandu totodata și cas'a din vecinatate dela comun'a bisericésca reformata cu o sumă de 5.500 fl., la propunerea comisiunii

se ia la cunoscința.

Siedința se ridică la 1 óra p. m. anunțându-se prosim'a siedința pe 4 óre p. m.

Acestu protocolu s'a cetitu și s'a autenticatu la 24. aprile st. v. 1879 de comisiunea sinodala emisa spre acestu scopu.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Paulu Popu m. p.
notariu.

Lazaru Jonescu m. p.

M. V. Stănescu m. p.

Vasiliu Paquba m. p.

Ioanu Moldovanu m. p.

Giorgiu Popa m. p.

Siedința a **XX**.

s'a ținutu la 16/28. aprile 1879. Presiedinte: Preasanti'a Sa Parintele Episcopu Ioanu Metianu. — Notariu: G. Popa.

Nr. 223. Comisiunea de petitiuni prin referințele ei Mihaiu Veliciu, referéza despre petitiunea credinciosiloru romani ortodocsi din Vinga pentru ajutorarea preotului și

a invetiatoriului lor. Sinodulu primindu opiniunea comis-
siunei, enuncia :

Petitiunea romanilor ortodossi din Vinga, si a
nume partea prima a petitiunei ce privesce ajutorarea
preotului de acolo, se aviséza la fondulu preotiescu ;
éra partea a dou'a a petitiunei pentru ajutorarea in-
vetiatoriului de acolo, se transpune la Consistoriulu
din Aradu pentru luare in consideratiune.

Nr. 224. La rogarea lui Petru Zeldesianu parochu in
Sielau, ca se se afe o cale potrivita pentru incassarea bi-
rului si competintieloru stolarie restante, comissiunea pro-
pune si sinodulu enuncia :

Petitiunea lui Petru Zeldisianu se transpune la
Consistoriulu din Aradu, ca se nisuésca a essecutá
mesurile luate in meritulu incassarii birului si a sto-
leloru restante ale petintelui.

Nr. 225. Comissiunea organisatória, prin referintele
Paulu Rotariu, se pronuncia despre scrisóra Consistoriului
din Aradu, dd. 15/27. martiu. a. c. Nr. 1261 ex 1878, ce
privesce cererea erediloru dupa fericitulu Moise Nicóra,
pentru desdaunarea speseloru, ce le-a facutu numitulu la
infintiarea episcopiei romane in Aradu, si carea cerere si-
nodulu o avisase la Consistoriu din sesiunea trecuta sub
Nr. 141. Consistoriulu in citat'a scrisóre aréta, cumca pe-
tintii n'au doveditu cà ar fi eredi legali ai fericitului
Moise Nicóra, si asia n'a potutu pertractá o rugare venita
de la persóne neindreptatite intr'o cestiune atatu de mo-
mentósa, unde suntu si alte multe persóne interesate. Co-
missiunea propune a se luá la cunoscintia. Sinodulu pri-
mesce propunerea facuta de Alesiu Popoviciu, si enuncia :

Procederea Consistoriului in caus'a petitiunei pen-
tru desdaunarea familiei Nicóra, se primesce spre scire.

Nr. 226. Comissiunea organisatória prin referintele M.
V. Stanescu, despre reportulu Consistoriului plenariu ora-
danu, si in specialu despre rogarea aceluia-si, ca se se
tiena in suspensu deplinirea postului de vicariu episcopescu
si presiedinte la Consistoriulu din Orade pana la sinodulu
din 1882, propune si sinodulu enuncia :

Deplinirea postului de vicariu episcopescu si pre-
siedinte la consistoriulu din Orade de asta data remane

suspinsa pana la alta hotarire a sinodului, mantienendu-se provisiunea interimala in conformitate cu concludusulu degiá luatú in actuala sessiune sinodala.

Nr. 227. Cu referintia la notificarea statistica a activitatii Consistoriului plenariu din Orade, despre constituirea comitetelor si a epitropieloru parochiali, precum si a sínódeloru protopresbiterali, — comissiunea propune si

Sinodulu iá spre scire.

Nr. 228. La propunerea si cererea consistoriului din Orade, a i se votá din fondurile comune diecesane o suma de 7000 fl. ca din sum'a acést'a, cu ceea de fl. 3254 si 99 cr. de carea dispune, se-si póta cumperá o casa acomodata pe sém'a Consistoriului, — comissiunea opinéza éra sinodulu primindu enuncia :

Se de autorisare Consistoriului din Orade, ca la ocasiune binevenita, cu pretiulu fóstei case consistoriali, ajunsu acumu la sum'a de 3254 fl. 99 cr. v. a. se póta contrahá cumperarea vre-unei case pentru Consistoriu, intru tóte potrivita recerintieloru sale ; in cátu inse pentru sum'a inca trebuinciósa, Consistoriulu din Orade se aviséza a se adresá cu cerere de imprumutare la Epitropi'a fonduriloru comune diecesane, amesuratu normativeloru sustatórie.

Nr. 229. Petitiunea lui Dr. Georgiu Vuia, pentru sistemisarea unui postu de medicu alu institutulu pedagogioteologicu cu unu salariu de 300 fl. la anu, la propunerea comissiunei organisatórie,

petitiunea se reléga la Consistoriulu din Aradu, spre a se luá in consideratiune cu ocasiunea indeplinirii fitórie a postulu de fisicu consistorialu.

Nr. 230. La ordinea dilei e continuarea reportulu de la comissiunea epitropésca, emisa pentru censurarea socotiloru si acteloru de la senatulu epitropescu din Aradu. Reportoriu Ioanu Belesiu.

De la comissiunea petitiunaria s'au transpusu comissiunei epitropesci petitiunile mai multoru preoti pentru iertarea sidocsiei, carea sè se provéda dreptu ajutorarealoru, din competinti'a ajutoriulu de statu. — Comissiunea epitropéca propune, si primindu sinodulu se enuncia :

Pentru acoperirea sidocsiei episcopesci, pana la alta dispusetiune, si fara a prejudecá dreptului Episcopului de pana acum statatoriu, si fara prejudecarea deobligamintelor preotiloru, si fara de a prejudecá dreptului de intrebuintiare a ajutoriului de statu pe mai de parte pentru sustinerea Consistoriului, se se esolvésca din competinti'a ajutoriului de statu ce cade Consistoriului din Aradu 1666 fl. 66²/₃ cr., éra din competinti'a ajutoriului de statu ce cade Consistoriului de la Oradea mare 833 fl. 33¹/₃ cr., la olalta 2500 fl., carea suma se se icee in bugetulu ambelor Consistorie ; inse sidocsi'a nu se va incassá de la preoti pre anulu acest'a.

Nr. 231. Preliminariulu Consistoriului din Aradu pe anulu 1879, si bugetulu instructiunei si al cultului de la Consistoriulu din Aradu, — la propunerea comissiunei

Sinodulu le primesce precum urméza :

A) Preliminariulu consistoriului din Aradu.

I.

Salariiele Consistorialniciloru.

1. Salariulu referintelui de la senatulu strinsu bisericescu	1200 fl. —	cr.
2. Salariulu referintelui de la senatulu epitropescu	1200 „ —	„
3. Salariulu secretariului consistorialu	600 „ —	„
4. Salariulu aloru doi profesori de la teologi'a diecesana	2000 „ —	„
5. Salariulu directorului de la institutulu teologicu	1200 „ —	„
6. Salariulu profesorului de cantu de la teologia	300 „ —	„
7. Salariulu archivariului	500 „ —	„
8. Salariulu fiscului consistorialu	200 „ —	„
	<hr/>	
Laturea	7200 fl. —	cr.

	Translatu	7200 fl.	—	cr.
9.	Retributiune fiscului onorariu	100	„ —	„
10.	Contribuire la remunerarea secretariului si archivariului metropolitanu	600 fl.	—	cr.
11.	Spesele de caletoria pentru asesorii consistoriului metropolitanu	600	„ —	„
12.	Salariulu catichetului de la liceulu din Aradu	200	„ —	„
13.	Catichetului din Temisiór'a	50	„ —	„

II.

Spesele cancelariei.

14.	Pentru 3 scrietori consistoriali <i>a)</i> 360 fl., <i>b)</i> 300 fl. si <i>c)</i> 180 fl.	840.	„ —	„
15.	Servitoriului consistorialu	200	„ —	„
16.	Pentru lemne de incalditu	250	„ —	„
17.	Pentru tipariturile necesarie	500	„ —	„
18.	Requisite de scrisu	200	„ —	„

III.

Conservarea edificiiloru.

19.	Pentru conservarea, ascurarea edificiiloru diecesane si contributiunea	150 fl.	—	cr.
-----	--	---------	---	-----

IV.

Ajutoriulu bisericiloru.

20.	Pentru bisericile serace .	500 fl.	—	cr.
21.	Ajutorie de ecaritate pentru crestinii ortodossi neputinciosi	100	„ —	„

V.

Diurnele si viaticulu.

22.	Pentru asesorii consistoriali in cause bisericesti si episcopalesi	400 fl.	—	cr.
-----	--	---------	---	-----

Laturea 11.890 fl. — cr.

Translatu 11890 fl. — cr.

VI.

Spese extraordinarie.

23. Pentru acoperirea speselor neprevădute 200 fl. — cr.

24. Ajutorirea preoților la platirea sidocsiei episcopesci pe anulul curinte 1666 „ 66²/₃ „

de totu: 13756 fl. 66²/₃ cr.

Ce se acopere:

1. Din remasiti'a cassei in bani gata 3536 „ 22¹/₂ „
 2. In cass'a de sporiu I. aradana 593 „ 12 „
 3. Ajutoriuul de statu 8550 „ — „
 4. Restantiele vechi 1100 „ 29 „

de totu: 13779 fl. 63¹/₂ cr.

B) Bugetulu instructiunei publice.

I. Salariiele profesorilor.

1. La patru professori preparandiali a 1000 fl. unui'a socotindu 4000 fl. — cr.
 2. In pensiunea direct. A. Gavra . 800 „ — „
 3. Profesorulu de economia 400 „ — „
 4. „ de caligr. si desennu 300 „ — „
 5. „ de higiena 400 „ — „
 6. „ de music'a vocala si instrumentala 200 „ — „
 7. Profesorulu de gimnastica 100 „ — „
 8. Salariulu referintelui scolariu . 1200 „ — „

II. Insectiunarea invetiamentulu.

9. Pentru esmisiuni in causele scol. 400 „ — „
 10. Pausialu spre impartire pentru inspectorii scol. de pe teritoriulu ambelor consistorie 1400 „ — „

Laturea 9200 fl. — cr.

Translatu 9200 fl. — cr.

11. Pentru edarea si premiarea cartiloru scolarie	400	”	—	”
12. Spese de tiparituri	100	”	—	”
13. Recuisite de invetiam. la institutu	300	”	—	”

III. Conservarea institutului.

14. Asecurarea si repararea edificiu- lui institutului si contributiunea	300	”	—	”
15. Pe lemne de arsu la institutu .	200	”	—	”
16. Pentru lumini si petroleu . . .	60	”	—	”
17. Léfa servitoriului institutului .	120	”	—	”

IV. Ajutórie.

18. Pentru invetiatorii seraci si ve- duvele invetiatoresc si scóle- loru serace	1000	”	—	”
--	------	---	---	---

V. Spesele alumneului.

19. Pentru viptulu si spalatu alum- nistiloru, incaldirea, luminarea si repararea edificiuului alumnealu .	2000	”	—	”
--	------	---	---	---

VI. Spese sinodali.

20. Pentru diurnele si viaticulu de- putatiloru sinodali din districtulu consistoriuului aradanu	1800	”	—	”
--	------	---	---	---

VII. Stipendie.

21. Pentru stipendistii diecesani dela universitati si din streinetate .	1126	”	—	”
22. Pentru premiarea eleviloru .	160	”	—	”
23. Spese neprevedute	500	”	—	”

la olalta : 17266 fl. — cr.

Ce se acopere:

a) Din remasitia cassei din 1878 .	75	”	26	”
b) Din cuof'a anualala dela epitropi'a fonduriloru comune	9000	”	—	”

Laturea 9075 fl. 26 cr.

	Translatu	9075 fl.	26 cr.
c)	Din venitele fond. scol. dela epitr.	3000	„ — „
d)	Dela epitropi'a fondur. comune, din fond. stipendiiloru „Balla“ rest. 120 fl. curentu 390 fl.	510	„ — „
e)	Cuot'a din fondatiunea „Paffy“ restulu din 1878 548 fl., pre 1879 600 fl.	1148	„ — „
f)	Din contribuirea de 1 cr. restulu si pe 1879 se prelimina.	1940	„ — „
g)	Din tacs'a comuniiloru restulu	608	„ — „
h)	Din arend'a bolteloru de sub in- stitutulu ped.-cleric. pe 1879	1000	„ — „
		<hr/>	
		La olalta :	17281 fl. — cr.

Totodata sumele de sub lit. b. c. si d. se asemna spre esolvire la cass'a epitropiei fonduriloru comune.

Nr. 232. Comissiunea, — dupa ce a censuratu tóte socotile ce le-au portatu senatulu epitropescu din Aradu, si le au aflatu corecte si in ordine buna, mai departe dupa ce scontrandu cass'a, comissiunea au aflatu cumca si banii gat'a, libelele, obligatiunile si depositela pastrate suntu in ordine buna si neesceptionabila, — propune sinodulu si

Sinodulu dà Consistoriulu din Aradu, pentru senatulu epitropescu absolutoriu pe anulu espiratu.

Nr. 233. In fine comissiunea face si sinodulu primesce urmatórea propunere :

Considerandu cá atátu sistem'a cátu si formele socotiloru de pana acum, nu suntu staverite nici prin Consistoriu nici prin Sinodu, ci conducerea socotiloru se baséza numai pe usuri introduse de diferitii referinti ai senatulu epitropescu ; — considerandu inse cumca comissiunea epitropesca crede a fí consultu si mai corespundietoriu sistem'a purtarii socotiloru a o simplificá, respective a o stareví prin unu decisu formalu — si in fine considerandu cumca si cumulara ori reducerea fonduriloru unde se póte ar servi numai spre usiorarea si amplificarea portării socotiloru,

Sinodulu enuncia catra Consistoriulu din Aradu indrumatiunea, ca se compuna din sinulu seu o comissiune din barbati de specialitate, carea se staverésca o sistema si forma definitiva pentru manuearea si

compunerea socotiloru fonduriloru si fondatiuniloru diecesane, asia si pentru reducerea s'eu comularea fonduriloru.

Nr. 234. Vine la ordinea dilei reportulu comissiunei epitropesci in ce privesce cercetarea agendeloru de la senatulu epitropescu alu Consistoriului din Orade. Referintele comissiunei Paulu Milovanu, produce din reportulu acelui senatu epitropescu, cumca in 1878 a tienutu siepte siedintie, si a resolutu in meritu 42 de obiecte,

Sinodulu ia spre scire.

Nr. 235. Sub punctulu 2. senatulu epitropescu ar'eta, ca au emisa ordinatiuni si au pasitu cu cea mai mare rigore pentru incassarea contributiuniloru eparchiali, dar resultatulu nu e indetulatoriu. Comissiunea propune si sinodulu enuncia :

Se indruma Consistoriulu din Oradea mare, ca competintiele restante de 1 si 3 cruceri se se nisuiesca a le licuidá in anulu acest'a, amesuratu conclusului sinodale adusu in acestu meritu sub Nr. 112/1878, si dupa efectuit'a licuidare se facea propunere sinodului viitoriu pentru descrierea sumeloru ne'ncassabile, era cele possibile se le incasseze, folosindu fatia cu organele sale subalterne la casu de lipsa si mesurile celea mai aspre ce-i stau la dispoziune, si in catu acelea nici in viitoriu nu ar satisfac detorintieloru sale in privint'a incassarii, la prossimulu sinodu se-i arate aici cu numele pre cei renitenti.

Nr. 236. La punctulu 3. din reportu comissiunea propune si

Sinodulu ia la cunoscentia starea fondatiuniloru cu finea anului 1878,

Nr. 237. In punctulu 4. Consistoriulu ar'eta, ca in 1878 au revedintu socotile bisericesci de pre 1877, dar in unele comune banii suntu reu elocati si pretensiuni dubiose subverseza mai multe, din cari consideratiuni cere incuviintiarca se emita comisari consistoriali pentru licuidare, era spre acestu scopu se se primiesca in bugetulu Consistoriului o suma de 300 fl., dreptu anticipatiune comisariiloru, avendu apoi singuratecile comune se restituiesca Consistoriuluiu spele anticipate. Inse comissiunea socote a nu

se spesá bani gat'a pentru pretensiuni dubioáse, deci la propunerea comisiunei

Sinodulu iá la cunoscentia revisiunea socotiloru bisericesci de pe teritoriulu Consistoriului din Orade; éra pentru licuidarea pretensiuniloru bisericesci dubie precum si pentru asigurarea tuturor pretensiuniloru indruma pre Consistoriulu din Orade, ca acestea se le efeptuésca prin organele sale, a nume prin protopresbiteri.

Nr. 238. La punctulu 5. din reportulu senatului, cá fondulu instructu alu Oradii, elocatu in cass'a de pastrare, la inceputulu anului curinte facea sum'a de 3254 fl. 99 cr.

Sinodulu iá la cunoscentia.

Nr. 239. Cu privire la socotile senatului epitropescu din Orade, amintit'a comisiune, prin referintele Paulu Milovanu reportéza, cá a revediatu socotile de pe 1878 din positiune in positiune, precum la venite asia si la spese, si le-au aflatu compuse in ordine si documentate deplinu, deci propune a se luá la cunoscentia, a se aprobá si a se dá senatului epitropescu absolutoriulu indatinatu,

Sinodulu iá la cunoscentia cu aprobare socotile senatului epitropescu din Orade de pre anulu 1878, si dá aceluiasi senatu absolutoriulu recerutu.

Nr. 240. Bugetulu Consistoriului din Orade pre anulu 1879, la propunerea comisiunei

Sinodulu i-lu primesce precum urméza:

I. Salariile personalului consistorialu:		
1. Presiedintelui consistorialu	2000 fl.	— cr.
2. Referintelui scolare (a 100 fl. la luna	1200	” — ”
3. Secretariului consistor. (a 100 fl. la luna)	1200	” — ”
4. Fiscului consistorialu	200	” — ”
5. Archivariului si cancelistului consistorialu	600	” — ”
	<hr/>	
	de totu :	5200 fl. — cr.

II. Spese de cancelaria :

1. Arend'a pentru localitatea consist.	600 fl.	—	cr.
2. Servitoriului de cancelaria (a 10 fl. la luna).	120	"	— "
3. Lemne de incaldiru	60	"	— "
4. Recuisite de cancelaria	60	"	— "
5. Pe luminaire	20	"	— "
6. Tiparituri	200	"	— "
7. Instruirea cancelariei si a arhivei	40	"	" —
	<hr/>		
de totu :	1100 fl.	—	cr.

III.

Spese de caletoria in cause oficióse 100 fl.

IV. Spese culturali.

1. Spre scopulu arangiarei de cursuri supletorie invetiatoresci in anulu curinte	200 fl.	—	cr.
2. Pentru catichetii de la institutele de invetiamentu din Oradea-mare si Beiusiu	200	"	— "
3. Spre ajutorarea bisericiloru serace	300	"	— "
4. Pretiu de prenumeratiune pentru fói'a oficiósa „Biserica si Seóla“ si „Telegrafulu romanu“	13	"	— "
	<hr/>		
de totu :	713 fl.	—	cr.

V.

1. Pentru 18 deputati la sesiunea sinodului eparchialu din anulu curinte	800 fl.	—	cr.
2. Pentru trebuintie neprevedute	100	"	— "
3. Sidocsi'a episcopésea	833	"	33 ¹ / ₃ "
	<hr/>		
de totu :	1733 fl.	33 ¹ / ₃	cr.

Reasumarea titlurilor :

Titlulu I.	5200 fl.	—	cr.
"	II.	1100	"	—
"	III.	100	"	—
"	IV.	713	"	—
"	V.	1733	"	33 ¹ / ₃
de totu :							8846 fl.	33 ¹ / ₃	"

Acoperirea bugetului :

Spre acoperirea acestui bugetu anuale voru servi resursele urmatorie :

1.	Remanenti'a cassei la finea an. 1878	1059 fl.	9 cr.
2.	Ajutoriulu sper. dela statu pr. 1878	5682	" 50 "
3.	Sum'a ce se spera a se incassá in decurs. an. c. din contrib. eparch.	1000	" — "
4.	Tacse sperative consistoriali	40	" — "
de totu :		7781 fl.	59 cr.

Nr. 241. Alessiu Popoviciu face propunerea ce, primind'o sinodulu, dreptu decisu se enuncia:

la anulu ce vine comissiunea epitropésca a sinodului sè se convóce cu trei dile mai nainte de intrunirea sinodului, cá se primésca reportulu de la senatulu epitropescu spre censurare.

Nr. 242 Comissiunea bugetaria prin referintele ei Ioanu Bica presenta consemnarea diurnelor si a speselor de caletoria a membrilor sinodali.

In nessu cu acést'a, Paulu Rotariu face propunerea ca in proportiunea in carea se subtrage cutarui deputatu din diurne, pentru cà au absentatu, in aceea proportiune sè se subtraga aceluia si din spesele de caletorie.

Se primesce bugetulu sinodului cu propunerea lui Paulu Rotariu.

Nr. 243. Comissiunea scolara presinta conformu in-sarcinarii unu proiectu de adresa catra dieta contr'a introducerii limbei unguresci ca studiu obligatu in scolile elementare.

Prea Santi'a Sa Parintele episcopu aduce la cunoscintia cà a primitu scire, cumca in dieta mane se va in-

cepe desbaterea proiectului de lege pentru introducerea limbii unghuresci ca studiu obligatu in scolile elementarie, deci pare a fi prea tardiu a se inaintá la diéta adres'a in acésta cauza.

Sinodulu vediendu insusi caus'a intardiata. abstà de la adresa, aderandu la pasii intreprinsi de arhieriei in acésta cauza.

Nr. 244. Pentru autenticarea acestui protocolu si a celoru inca neautenticate de la acestu sinodu

se alege comissiune autenticatória in persónele comembriloru Ioanu P. Desseanu, Lazaru Ionescu, Dr. Nicolau Oncu, Demetriu Bonciu, Ioanu Belesiu, Mircea V. Stanescu si Vasiliu Paguba.

Nr. 245. Paulu Rotariu, in numele sinodului esprime Prea Santiei Sale Parintelui Episcopu recunoscintia si multumita pentru bun'a si intielépt'a conducere a desbateriloru sinodali. — Prea Santi'a Sa respunde multiamindu in termini bine sentiti. — Cu acest'a s'a incheiatu sessiunea ordinaria de estimpu a sinodului diecesanu.

Acestu protocolu s'a cetitu si s'a autenticatu de comissiunea sinodala emisa spre acestu scopu, la 24. aprile 1879 stil. vechiu.

Ioanu Metianu *m. p.*
Episcopu.

Vasiliu Paguba m. p.
Lazaru Ionescu m. p.
Mircea V. Stanescu m. p.
Ioanu Moldovanu m. p.
Dr. Georgiu Popa m. p.
protonotariu.

Ad. Nr. 2. adnesu lit.

Christosu a inviétu domniloru deputati!

Implinindu-se érasei trei ani de la alegerile ultime, si cu implinirea acestor'a espirandu si mandatulu deputatiloru de mai nainte; dupa ce in urm'a alegeriloru nóue din dilele trecute, clerulu si poporulu nostru v'au onoratu pre D.-Vóstra cu increderea sa pentru noulu periodu sinodalu, carele este alu patrulea in viéti'a nóstra constitutionale bisericésca: Ve salutu cu bucuria la inceputulu activitáti D.-Vóstre.

Dupa implinirea acestei placute datorintie, indata de la inceputu trebuie se Vi spunu, — ceea ce de altcum credu se fí observatu si D.-Vóstra, cumca ne aflámu in timpuri grele si critice, (intr'o epoca candu institutiunile bisericesci suntu puse la probe grele,) candu mai vertosu moral'a si religiositatea suntu in decadere, (si tocmai prin acést'a bazele esistintiei bisericesci greu cercate;) dar nutrescu firma sperantia cumca zelului si intieleptiunei D.-Vóstre va succede a aflá calea ce duce la bine pentru a ajunge scopulu ce urmarimu, scopulu celu sublimu alu bisericéi, fara de care nu póte prosperá nici o societate, dicu veti aflá acea cale, si astfeliu veti justificá pe deplinu increderea ce a pus'o alegatorii in D.-Vóstra.

Suntu multe si intetitórie agendele ce spre acelu scopu — astépta resolvirea loru de la D.-Vóstra, si precum parte sciti parte va se ve convingeti din darile de séma oficióse, acelé agende pretindu o solutiune buna si neamenata intru interesulu santei nóstre bisericéi si alu filoru ei.

Ca se justificu pe de o parte ingrigirile mele, ér de alt'a se ve introducu in positiunea de a puté si D.-Vóstra din capulu locului judecá, asupr'a caroru agende se vi intórceti mai multu atentiunea, eu — precum am facutu si alta data la aseminea ocaziune, 'mi tienu de datorintia a Vi aretá si acum, macar in liniaminte generali, esperin-

tiele mele despre starea bisericésca, respective culturala din diecesa.

Candu amu intonatu mai nainte cà moral'a publica este in scapatate, si cà acésta pornire spre reu este unu mare pericolu pentru biserică, poporu si cultura; marturisescu cà am fostu condusu numai de adeveru si de sinceritate, si observu, cà tocmai pentru acestu morbu greu moralu alu timpului, starea nóstra bisericésca, scolare si fondationale de astadi nu se póte dice multiamitória precum a-si dori din inima se o potu constatá.

O mare parte a clerului si a poporului nostru nu cercetéza biseric'a, nu eserciaza cultulu divinu nici in Dumineci si serbatori asia precum s'ar cuveni; ba persista in nepasarea sa si atunci, candu suntu a se essecutá lucruri de insemnatate bisericésca, precum sunt alegerile de preoti, de invetiatori, de deputati sinodali s. a.

Concubinatele si casatoriile stricate continua a se inmultí intr'o mesura inspaimentatória. In anulu trecutu avemu se regretámu si cateva spargerii si jafuiri de biserici. In unele comune s'au inceputu éراسi miscari religio-narie pentru treceri la alte confessiuni, si ele par cu atatu mai regretabile, cu catu unii dintre preotii nostri nu se ingri-gescu multu de acestu reu, si nu i se opunu cu deadinsulu, si nu-i punu pedeca cu zelulu si intieleptiunea chiamarii loru!

Nu se póte negá de alta parte cà starea materiala a preotiloru nostri in mare parte e fórte misera, asia in câtu unor'a li lipsesce si hran'a de tóte dilele; o mare parte din ei nu-si dau pre fiii loru la scóla, ci-i lasa fara cresce, de unde vino si impucinarea tinerimei nóstre pe la scólele medie. Preste acést'a mai toti preotii sunt fórte indatorati in contributiuni, si de aici póte cà provine si indiferentismulu loru, facia de miscamintele religio-narie.

Nu mai pucinu trista este si starea poporului; ceea ce arata reciprocitatea de bine si de reu intre poporu si preotu si ne spune, cà nu e fericire nici intr'o parte fara cealalta! O mare parte din poporu a seracitu de totu; si-au vindutu mosiórele la straini, si astadi sunt lucratori cu diu'a; astfelu fiindu, este naturalu ca poporulu nu póte respunde competintiele preotiloru, nu ale invetiatoriloru, nu ale bisericiloru si scóleloru.

Facia cu acésta stare, am emisu mai multe pastorale in diecesa, am tienutu consultári cu protopresbiterii si cu inspectorii de scóle, am dispusu se tiena si preotii între sine, si cu invetiatorii conferintie pentru recunóscerea, si delaturarea releloru; — dar pan'acuma nu ne potemu con-

solá cu alte rezultate de câtu acela : cá scólele confessiu-
nali, mai vertosu cele de fetitie, ni se sporescu in numeru
frumosu, si potemu sperá cá se voru totu sporí si pe viitoriu.

Dupa cum veti binevoí a vedé din repórtele speciali,
avemu si pe terenulu scolariu se regretámu multe scóle
slabutie, si chiaru de repetite ori admonite din partea or-
ganeloru guverniali, pre cari cu ori ce pretiu trebue se le
aducemu in stare buna, daca este ca se nu le perdemu.
Dar catra acestea mai trebue se notámu si cercetarea cea
neregulata a scólei din partea prunciloru celoru obligati ;
si apoi de vom luá in consideratiune timpurile cele grele
si concurinti'a cea mare ce ni facu altii cu puteri mai multe,
credu cá vom fí in positiunea d'a apretiúí greu'a situa-
tiune in ast'a privintia.

Cu averile bisericesci inca nu mergemu prea bine.
Avemu comunitati cari manipuléza bine si corectu averile
bisericesci ; dar suntu éراسi altele, in cari banii bisericesci
se manipuléza si asiédia reu, se dau imprumutu fara ga-
rantia destula, mai adeseori la ómeni insolventi ; — soco-
tile nu se tienu regulatu, lipsesce control'a ce o pretindu
impregiurarile, din care cauza inca totu se mai periclitéza
same considerabile.

Daca ar fí se amintescu si ceva imbucuratoriu, aceea
ar fí institutul nostru pedagogicu-teologicu, carele este
bine provediutu cu puteri didactice, are 175 de elevi, dintre
cari 56 internati in alumneu si provediuti cu cele necessarii.
Progresulu acestui institutu este si pana acuma destulu
de observabilu, dupa cum s'a dechiaratu si comissiunea
sinodala anchetaria emisa la essamenele anuali, carea a con-
tribuitu in modu edificatoriu la acelu progresu.

Acestu institutu, pentru carele dieces'a, dar mai ver-
tosu fondurile comune varsa sune considerabile de bani,
are destinatiunea se dee poporului nostru preoti si inve-
tatori buni, cari se fie tot atati'a apostoli ai moralitatii
si luminei in poporu, dar si acestuia i-lipsesce inca unu di-
rectoru ; — eu inse considerandu-lu mai de aprópe in in-
ternulu seu, nu-mi potu supprime din naintea D.-Vóstre te-
merea, ca elu totu nu va corespunde pe deplinu asteptarii,
din cauza cá tinerii cari vin mai alesu la clerica, cu pucine
esceptiuni, sunt dintre cei mai slabi elevi ai gimnasiiloru,
cari numai dupace n'au potutu s'o duca mai de parte pe
carier'a studieloru laice, dupa ce au vediutu cá aiurea nu-si
potu eluptá nici o positiune, nu-si potu castigá pe usioru
subsistinti'a, au venitu la noi, la institutul nostru, unde
in timpul din urma, mai vertosu, mai numai studentii cei

slabi se refugiara, ér noi, impinsi de lips'a de preoti cu cunoscintie mai multe, fiind cà altii mai buni nu ni-au venit, a trebuitu se-i sucepemu in institutu la clerica, sperandu cà aci se vor desvoltá si indreptá, dar mai totdeuna ne-am insielatu !

Prea arere ori s'au doveditu buni pentru carier'a bisericésca, cei ce pasisera slabi de pe carier'a studieloru lumesci.

O a dou'a causa ce me nelinicesce este : lips'a de unu barbatu maturu, de unu barbatu moralu, bisericosu si energiosu, carele se provéda postulu de directoru la institutu si carele cu tactulu si intieleptiunea sa se conduca institutululu si pe profesorii cei mai tineri, ér cu auctoritatea si esemplele sale se a traga tinerimea pe calca moralei si a virtutei.

In fine trebuie se amintescu: lips'a de unu internatu pentru clerici, unde se-si póta insusi mai multu caracterulu si vocatiunea bisericésca, si se se póta ingradí de catra influintiele vietii celei stricatióse din afara, apoi si ca se se póta controlá si discipliná mai bine.

Eu amu meditatulu multu a supr'a modulu cum s'ar poté delaturá aceste rele, si nu amu potutu aflá altulu de catu l u m i n ' a c e a a d e v e r a t a, scól'a si instuctiunea buna, din poporu de josu si pana susu la centru. Tóte straduintiele mele dara suntu si remanu dedicate acestui scopu practiculu si tóte combinatiunile mele purcedu de pe acésta basa. De aceea am recomandatu si am sustienutu si in trecutu dar sustienu si acuma, cà interesulu nostru bine-intielesu pretinde organe mai multe si mai bune, cum si o disciplina mai rigorósa josu in poporu; ér la institutululu pedagogico-teologicu, unu directoru dintre cei mai demni si mai energiosi barbati ai bisericei nóstre, carui'a se-i placa a merge la bisericu si a premerge in tóte cu esemplu de purtare buna si de virtuti crestinesci; deóreco asia si numai asia, ér astfelu nu vomu ajunge scopulu doritu.

Am fi tare norocosi daca Dumnedieu ar inspirá pre alegatorii chemati dupa lege d'a impliní postulu vacantu de protopresbiteru in Aradu ca se nimerésca unu atare barbatu, carele totodata se fie calificatu a fi directoru, si d'a corespunde si lipsei atatu de simtite la institutululu nostru !

Trebue, Domniloru deputati, se tienemu intru tóte lipsele nóstre publice contu de impregiurari, si ca ingrigitori buni si intielepti de salutea celoru ce ne-au alesu,

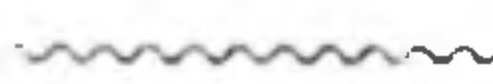
lapedandu-ne de ori ce interese particulari in cadrulu angusteloru nóstre midilóce, se folosimu cu devotamentu, abnegatiune si sacrificie tóte impregiurarile si ocasiunile posibile pentru inaintarea scopului celui mare alu chiamarii nóstre.

Din accstu punctu de vedere, dupa acésta mesura moralá, ve rogu se luati spre cunoscintia si in dejudecare si cunoscutulu pasu alu capiloru ierarchiei, si alu corpuriloru esecutive diecesanè, intielegu pasulu intreprinsu de curendu la Majestatea Sa Regele nostru apostolicu, in caus'a cunoscutului proiectu de lege alu inaltului Ministeriu relativu la introducerea limbei magiare ca studiu obligatu si in scólele nóstre confessionale, care proiectu dupa a nóstra convictiune atingé in modu simtitoriu autonomi'a nóstra legate in institutele nóstre culturali, catu si progresulu in scólele poporali.

Totu pentru inaintarea si respective inlesnirea ajungerii acelui scopu sublimu, eu m'am simtitu indemnatu a procurá pe spesele mele particulari o tipografia diecesana, pe care o inchinu diecesei nóstre spre scopulu ca se fimu in stare a provedé scólele nóste cu cele mai bune si mai eftine carti, si asia se latimu in publiculu nostru preste totu, si in specie in clerulu si corpulu didacticu alu nostru, totu mai multa lumina. Acésta tipografia, carea va inlesni dupa timpu si tiparirea cartiloru nóstre bisericesci cu litere, chiaru acuma se pune in activitate in nisce conditiuni modeste dar corespundietórie trebuintieloru unui inceputu bunu. Deci pre candu eu cu adevérata placere archipastorésca o dedicu diecesei mele si destinezu venitulu ei pentru infintiarea si sustienerea unui institutu superioru de cultura séu gimnasiu, pre care gimnasiu in scurtu timpu, speru se-lu potu inzestrá si cu unu altu fondu necessariu, pentru a ajunge catu mai curendu la infintiarea si destinatiunea sa, pe atunci chiaru si din acestu motivu mi reservu dreptulu d'a amplificá tipografi'a si a o dotá prin midilóce voluntari de binefacere astfelu, in catu se fiu in stare din anu in anu a presentá Ven. Sinodu raporturi totu mai imbucuratórie asupr'a starii si activitatii ei. Numai si numai pentru acésta dorintia a mea Ve rogu cu luarea spre cunoscintia a declaratiunei mele, prin carea acést'a tipografia trece in proprietatea diecesei, a-mi lasá pre catu timpu voiu avé bucuri'a de a stá in fruntea acestei diecese, mana libera intru conducerea, dotarea, amplificarea si administrarea ei, conformu destinatiunei ei, pre langa reportu anualu regulatu.

Atat'a din partea mea; altele mai multe asteptandu de la zelulu si inteleptiunea Domnieloru Vóstre, pre carii prin indegetarile mele am doritu a Ve introduce pe calea activitatii pentru carea v'ati adunatu, si rogandu pre atotu potintele se Ve binecuvinte si pre D. Vóstra si tóte lucrările D. Vóstre, dechiaru sesiunea sinodala a anului 1879 de deschisa.

Ioanu Metianu *m. p.*
Episcopulu Aradului.

Ad. Nr. 43, adnes lit. **B.**

Maiestate imp. si reg. apostolica, multu gratiöse Dómne !

Clerulu si poporulu de biseric'a romana gr. ort., adunatu la Aradu in sinodulu acestei diecese, prin reprezentantii sei vine inaintea Tronului suveranu, cu cea mai omagiala supunere, se dee espressiune sentiemintelor de loialitate si de alipire, de amóre si de bucuria la ocasiunea aniversariului alu 25. de la nunt'a Majestatei Vóstre.

Din mosi si stramosi, candu prea innalt'a casa domnitória serbá o di de bucuria, atunci avému si noi o bucuria ca si crestini si ca sí romani ; pentru cà acea credintia, ce ne-au nutritu si ne nutresce, ni-a spusu tare cà sórtea bisericeii si a natiunei nóstre s'a legatu de sórtea si de grati'a augustiloru abisburgo-loreni.

Esti Majestatea Ta, multu gratiöse Dómne ! carele ai legitimatu acésta credintia traditionala ce ni-au transmis'o parintii. Ca sub intielépt'a si bland'a domnia a Majestatii Tale, astadi avemu si noi o bisericu nationala si autonoma, de mangaiare crestina, si spre cultivarea nóstra.

La diumetate de miia de altarie divine sunt in acésta diecesa, ^{de} dela cari voru plecá in un'a si aceea-si di, in 12/24 aprile a. c. in acela-si timpu canonicu, totu atatea sante liturgii, in limb'a nationalitatei nóstre, catra bunulu Dunnedieu, pentru fericea durata a nuntii imperatesci.

Si candu dieces'a intréga serbéza cu sante rugatiuni acestu aniversariu, noi, reprezentantii ei, dreptu fidelitate si recunoscintia, aducemu Majestatei Vóstre orarile nóstre pentru indelungat'a viétia familiara in fericire neturburata, si orari pentru august'a Imperatésa si Regina, decórea Tronului, consórtea suveranului, carui'a i-a datu bucuri'a de tata, prea innaltei familii imperatesci bucuri'a de mama, éra nóa credintiosiloru supusi si filoru nostri ni-au datu

prin clironomulu de tronu o garantia buna despre viitoriulu nostru!

In acelu viitoriu privimu acum cu securitate. Cà in biseric'a nòstra nationala vom aduná virtuti morali si religiòse, vom aduná cunoscintie si invetiaturi. Virtutile si invetiaturile suntu capitalulu, ce romanulu i-lu elóca in viitoriulu seu, convinsu cà va fructificá, Tronului gloria si patriei prosperitate sub domni'a intielépta a preainnaltei case domnitórie, domnia ce se dureze in perpetuu!

Dumndieu se Te traiésca pre Majestatea Ta!

Dumndieu se traiésca pre Majestatea Sa Imperatés'a si Regin'a!

Traiésca August'a casa Domnitória!

Datu din sinodulu diecesei romane gr. or. alu Aradului.

Aradu, 10/22. aprile 1879.

Ai Majestatei Vóstre imp. si reg. apostolice

cei mai fideli supusi:

Sinodulu diecesei romane gr. or. alu Aadului

Ioanu Metianu *m. p.*
Episcopu Presiedinte.

Dr. Giorgiu Popa *m. p.*
protonotariu sinodalu.

Ad. Nr. 168 lit.

C.

Venerabile Sinodu Eparchialu !

Subscrisii, ca comisiune esmisa din partea Ven. Sinodu Eparchialu din Caransebesiu, prin decisulu luat in 27. Aprilie 1878. sub Nr. prot. 119, si prin decisulu Ven. Sinodu Eparchialu din Aradu de datulu 28. Aprilie 1878. Nr. prot. 145. pentru de a esamina socotile fondurilor comune dieceselor de Aradu si Caransebesiu de pre anulu 1877 satisfacendu missiunei concredite, revedindu cu rigurositate din positia in positia in faci'a locului Aradu in cancelari'a Epitropiei asiediate pentru administrarea acelor'a-si fonduri, in dilele dela 21—26. Ianuariu 1879, si-ie voia cu privire la rezultatulu revisiunei efeptuite, a face urmatoriulu

Reportu :

Socotile tuturor fondurilor pre anulu 1877 s'a aflu in genere luate in rondulu celu mai esactu, era manipulara acestoru fonduri corespunde intru tote regulamentulu Epitropiei acestoru fonduri.

Erori s'au aflu numai in prescriptiunea intereselor si anume :

I. La fondulu bisericescu

a) s'au prescisu mai pucine interese pro 1877, cu :	
la positi'a	8 din evidentia cu 215 fl. 69 cr.
"	" 114 " " " 1 " — "
"	" 116 " " " 2 " 74 "
"	" 118 " " " 24 " 75 "
"	" 134 " " " 1 " — "
"	" 157 " " " 1 " — "
"	" 176 " " " 2 " 70 "
"	" 267 " " " 2 " 37 "
"	" 270 " " " 1 " 50 "
"	" 287 " " " 7 " 88 "
	Sum'a 260 fl. 63 cr.

b) s'au prescisu mai multe interese:

la positi'a	63	din evidentia cu	2 fl. 51 cr.
"	"	65	" " "	9 " — "
"	"	74	" " "	1 " — "
"	"	75	" " "	1 " — "
"	"	92	" " "	8 " 75 "
"	"	113	" " "	10 " — "
"	"	263	" " "	96 " — "
Sum'a				135 fl. 76 cr.

II. La fondulu scolariu

la positi'a 44 din evidintia s'au prescisu interesele mai multu cu 10 fl. — cr.

III. La fondulu pensionalu

la positi'a 44 din evidintia interesele suntu prescise mai pucinu cu 1 fl. 08 cr.

IV. La fondulu „Balla“

interesele s'au scrisu mai pucinu :

la positi'a	18	din evidentia cu	3 fl. 75 cr.
"	"	19	" " "	3 " — "
"	"	20	" " "	3 " — "
"	"	37	" " "	1 " 68 "
Sum'a				11 fl. 43 cr.

V. La fondulu convictionalu

interesele s'au prescisu mai multu :

la positi'a	13	din evidintia cu	6 fl. — cr.
"	"	14	" " "	3 " 75 "
Sum'a				9 fl. 75 cr.

Deci in urmarea acestoru erori starea restantie intereselor socotite cu finea anului 1877 este de a se ajusta astfeliu :

I.	la fondulu bisericescu cu	11.397 fl. 56 cr.
II.	" " scolariu "	4.379 " 37 ¹ / ₂ "	
III.	" " pensionalu "	1.481 " 64 "	
IV.	" " „Balla“ "	710 " 13 "	
V.	" " convict. arad. cu	172 " 09 "	
VI.	" " semin. Rajacsis cu	583 " 50 "	
Sum'a			18.724 fl. 29 ¹ / ₂ cr.

Adjustandu sum'a restantielor de interese astfelu, starea fondurilor comune cu finea anului 1877 este următoarea :

A) La fondulu bisericescu comunu

1. Bani gat'a in cass'a epitropiei	2.959 fl. 37 cr.
Bani elocati la cass'a de pastrare comitatense aradana	19.866 " 16 "
Bani elocati la institutul „Albin'a“ in Sabiu	22.237 " 97 "
Bani elocati la cass'a de pastrare prim'a aradana	11.613 " 13 "
2. Obligatiuni de statu rurale in valóre nominala	26.250 " — "
3. Obligatiuni private	313.831 " 48 "
4. Realități ($\frac{2}{4}$ ses. pamentu si o casa in Sambatelu)	1.715 " 27 "
5. Interese restante u finea anului 1877 11.397 fl. 56 cr. detrasu suprasolvirile cu 2351 fl. 19 cr.	9.046 " 37 "
6. Spese procesuale anticipate pe langa rebonificare	401 " 54 "
7. Anticipatiuni pentru asecuratiuni contra focului	153 " 98 "
8. Anticipatiune la unu procesu jurisconsultului	50 " — "
Sum'a	<u>408.125 fl. 27 cr.</u>

B) La fondulu scol. si „Aucta“

1. Bani gat'a in cass'a Epitr.	20 fl. 51 cr.
Bani elocati la cass'a de pastrare prim'a aradana	4.678 " 81 "
2. Obligatiuni private	35.384 " 31 "
3. Restanti'a auctei cu 47.678 fl. 32 $\frac{1}{2}$ cr. detrasu suprasolvirea cu 82 fl. 49 cr.	47.595 " 83 $\frac{1}{2}$ "
4. Interese restante 4.379 fl. 37 $\frac{1}{2}$ cr. detrasu suprasolvirea 23 fl. 69 cr.	4.295 " 68 $\frac{1}{2}$ "
5. Anticipatiuni de spese procesuale pe langa rebonificare	723 " 49 $\frac{1}{2}$ "
6. Anticipatiuni jurisconsultului	438 " 45 "
Sum'a	<u>93.137 fl. 09$\frac{1}{2}$ cr.</u>

C) La fondulu pensionalu

1. Bani elocati la cass'a de pastrare prima aradana	597 fl. 60 cr.
2. Obligatiuni private in valóre de	21.939 " 60 "
Laturea	<u>22.537 fl. 20 cr.</u>

	Translatu	22.537 fl.	20 cr.
3. Interese restante cu finea anului 1877			
1.481 fl. 64 cr. detrasu suprasolvirea			
182 fl. 14 cr.		1.299	" 50 "
4. Anticipatiuni de spese procesuali . . .		255	" 38 "
5. Anticipatiuni jurisconsultului		55	" — "
	Sum'a	24.117 fl.	08 cr.
Detrasu din bani gat'a conformu ratio-			
ciniului		4	" 15 "
	Remane	24.112 fl.	93 cr.

D) La fondulu „Balla“.

1. Bani gata in cass'a Epitropiei . . .		198 fl.	53 ¹ / ₂ cr.
2. Bani elocati in cass'a de parsimoniale			
prim'a aradana		1.313	" 44 "
3. Obligatiuni private in valóre		12.028	" 53 "
4. Interese restante cu finea anului 1877			
710 fl. 13 cr. detrasu suprasolvirea			
cu 223 fl. 78 cr.		486	" 35 "
5. Anticipatiuni de spese procesuali . . .		191	" 26 "
	Sum'a	14.218 fl.	11 ¹ / ₂ cr.

E) La fondulu convict. aradanu.

1. Bani gat'a in cass'a Epitropiei . . .		57 fl.	33 cr.
2. Bani elocati in cass'a parsimoniala ara-			
dana		359	" — "
3. Obligatiuni private in valóre		5.590	" — "
4. Interese restante cu finea anului 1877			
172 fl. 09 cr. detrasu suprasolvirea			
cu 65 fl. 87 cr.		106	" 22 "
5. Anticipatiuni de spese procesuali . . .		117	" 83 "
	Sum'a	6.230 fl.	38 cr.

F') La fondulu semin. Rajacsics.

1. Bani gat'a elocati in prim'a cassa de			
pastrare		615 fl.	18 cr.
2. Obligatiuni private in valóre		2.000	" — "
3. Interese restante cu finea anului 1877		583	" 50 "
4. Anticipatiuni jurisconsultului la unu			
procesu		40	" — "
	Sum'a	3.238 fl.	68 cr.

Recapitulatiunea :

I. Fondulu bisericescu nealienabilu. . .		408.125 fl.	27 cr.
II. Fondulu scol. cu auct'a		93.137	" 09 ¹ / ₂ "
	Laturea	501.262 fl.	36 ¹ / ₂ cr.

	Translatu	501.262 fl.	36 ¹ / ₂ cr.
III. Fondulu pensionalu		24.112 "	93 "
IV. Fondulu „Balla“		14.218 "	11 ¹ / ₂ "
V. Fondulu convict. aradanu		6.230 "	38 "
VI. Fondulu semin. Rajacsics		3.238 "	68 "
	Sum'a	549.062 fl.	47 cr.

Acést'a suma confrontandu-se cu sum'a recapitulatiunei socotite de Epitropi'a fonduriloru cestionate a 548.944 fl. 84 cr.

se aréta in starea capitalului amintiteloru fonduri, dupa calcululu comisiunei sinodali eparchiali revedietórie de socoteli, unu crescementu de 117 fl. 63 cr.

Cu privire la bugetulu votatu pre anulu 1877 s'a observatu, cà spesele preliminate s'au trecutu preste totu cu 249 fl. 54 cr. si fiindca acestea spese s'au facutu din caus'a necesitatii neincungiuravere, trecerea preste bugetulu votatu de Ven. Sinodu eparchialu cu sum'a de 249 fl. 54 cr. este de a se aprobá supletorialminte din partea Ven. Sinodu eparchialu.

Privitori la form'a socoteleloru de sub intrebare, s'a observatu, ca Epitropi'a fonduriloru comune si-ingreunéza lucrulu preste mesura cu decopiarea a protocolului de siedintie, protocolului de evidintia si a ratiociniului anualu, care lucru obositoriu s'a aflatu in adeveru de superfluu, de óra ce copiele acestea la revisiunea socoteleloru nici nu se potu intrebuintiá, fiindca suntu numai copie si nu originale, dupa care are sè se tiena revisiunea.

Dreptu aceea, dupa parerea comisiunei basate pe esperinti'a facuta in faci'a locului, lucrulu acest'a ar fi sè se sisteze pe viitoriu si Epitropi'a se fia avisata, ca in loculu acestui lucru se subscérna Sinodului eparchialu numai unu raportu, in form'a raportului ce lu-face contabilulu Epitropiei catra acést'a in totu anulu.

In fine nu se póte lasá neamintitu, cà toti oficiantii Epitropiei, si deschilinitu contabilulu Georgiu Purcariu si notariulu Atanasiu Tuducescu, si-implinescu cu scumpetate oficiulu loru.

Deci pre bas'a celoru premise pana aci, subscrís'a comisiune, cu recludarea acteloru comunicate aci sub % si-ia voia a face urmatoriulu proiectu de

Decisiune :

Reportulu comisiunei Sinodului eparchialu esmise cu decisulu de datulu 28 Aprilie 1878 Nr. prot. 145 pentru

revisiunea socotelor fondurilor bisericesci si scolare comune dieceselor de Aradu si Caransebesiu, se ié spre sciintia aprobatoria si asiá Epitropiei provisorie asiediate pentru administrarea fondurilor comune dieceselor de Aradu si Caransebesiu, se da absolutoriu ratiocinicu pentru socotile anului 1877.

Câtu despre diferintiele aflate in eiectarea si computarea intereselor pre anulu 1877 la fondurile: bisericescu, scolariu, pensionalu, „Balla“ si convictionalu, aceste diferintie, se le indrepte Epitropi'a in socotile componende pre anulu 1879, aducendu starea fondurilor in consonantia cu diferintia constatata. — Spesarea sumei de 249 fl. 54 cr. preste bugetulu votatu pre anulu 1877 astanduse de motivata se aproba, inse Epitropiei i-se recomanda ca pe viitoriu se staruésca a se tiené strictu intre marginile bugetului cu privire la spele de administratiune.

Cu privire la form'a socotelor, — Epitropi'a provisoriu se insercinéza, ca pre viitoriu, in loculu copielor de evidintie, protocóle de siedintie si ratiocinie, se subscérna Sinodulu eparcialu regulatu in lun'a lui Fauru a fiecarui'a anu, numai unu reportu detaiatu in form'a reportului ce s'a indatinatu de alu face in totu anulu contabilitatea fondurilor catra Epitropia.

In fine diliginti'a si acurateti'a contabilului Georgiu Purcariu si notariului Atanasiu Tuducescu in implinirea oficiului lor, se ié cu placere la cunoscintia.

Aradu, 28 Martie 1879.

Davidu Nicóra m. p.

Trifonu Gaitia m. p.

Aronu Damaschinu m. p.

